

SZÁMÍTÁSTECHNIKA

COMPUTERWORLD

ICT-STRATÉGIA DÖNTÉSHOZÓKNAK • ALAPÍTVA 1969 • WWW.COMPUTERWORLD.HU • 2006. AUGUSZTUS 1. • XXXVII. ÉVFOLYAM 31–32. SZÁM

SOA

Organikus IT-környezet

A nagyvállalat informatikai környezetében személyi rendszer sem lehet elszigetelve a többiétől – ez az elv az alapja a SOA-nak, a szolgáltatásorientált architektúrának.

Összeállításunk a 9–12. oldalon ▶▶▶

Az AMD-é az ATI!

IPTA: Tóth Gábor • Már több hónappal ezelőtt elterjedtek a hírek arról, hogy az Advanced Micro Devices (AMD) az ATI Technologies felvásárlását tervezte. A két cég meggyőzésére most végre vetett a tulajdonosok. Lapunk megjelenése előtt egy héttel az AMD 5,4 milliárd dollár értékű kasszát és részvényeket megvásárolta a grafikus lapkákat gyártó kanadai ATI-t. Az AMD kiemeltve merítet a cég az egyesítés révén a mikrotechnológia és a fogyasztói elektronika piacokon akar versenyképes integrált termékeket létrehozni.

A részvényesek és a hatóságok végő engedélyére váró időszaki révén az AMD a világ egyik legnagyobb grafikus lapkákat gyártó vállalatává lép majd elő. Az ATI május 31-én zárult harmadik pénzügyi negyedének végén 652,3 millió dolláros bevétellel és 31,9 millió haszonról számolt be. A mostani negyedében a bevételek várhatóan eléri a 690 millió dollárt. Az elmúlt pénzügyi évet tekintve a két cég eladása összesen 7,3 milliárd

dollár. Ha minden illetékes rábólint, az egyesítés jelentős többletet eredményez majd az AMD termékének kínálatában. Az egyesítést indokolta mindkét cég vezető hangfőnök: nem csupán az a céljuk, hogy a jövőben is csúcsműködési lapkákat és lapkatelepeket fejlesszenek és gyártanak.

Sokkal fontosabb, hogy olyan komplett platformokat hozzanak létre, amelyekkel sikeresen felvehetik a versenyt az Intel új technológiáival.

Az is érdekes lesz, hogy mit szől majd másfelé az AMD egyik legfontosabb partnere, az NVIDIA, amely az ATI legnagyobb vetélytársa a grafikus lapkák piacán. Az AMD részvényei mindenesetre a bejelentés óta folyamatosan gyengülnek az elektronikus kereskedelemben. A tranzakcióval kapcsolatban benitink is megfogalmazódott a sokakat izgató kérdés: az egyesítés bejelentés közelményben szereplő igen halvány indokok mögött mi lehet az, amiről az egész ügylet jó az AMD-nek? ▶

54 milliárd dollárt vásárolta meg az AMD az ATI-t

Kalózelőes koalíció Magyarországon is

Megalakult az audiovizuális ipar kalózelőes koalíciója. A tagok olyan programot kívánnak kidolgozni, amellyel hatékonyabban érvényesíthetik a szerzői jogokat – jelentette be az ASVA (Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védelmi Alapítvány). A szervezetet a létező szerzői jogok megsértéséből származó nagymértékű károkkal indokolta. Becslések szerint a magyarországi filmes ipartól mintegy 6–10 milliárd forintot veszteség ér a közléseket terjesztése és a fájlcserések miatt. Az International Intellectual Property Alliance szerint 2005-ben a magyarországi filmkalózkodás 102 millió dolláros kárt okozott az iparágban.

[A témához kapcsolódó *Né akkor most ki?* című cikkünk lapunk online oldalán, melyben a Szonda Ipsos kalózkodásról készített felmérésének eredményeit foglaltuk össze: www.compu-terworld.hu/hirek_hir.php?id=419453]

Computerworld

céginfo

IT-csatorna

az Ön cégéért

napi 83 Ft-ért!*

Mindenki számára elérhető,
naprakész információk Cégéről

Közleményeinek megjelenítése
Computerworld hírlevélben •
Computerworld és PC World online hireiben •
Computerworld Céginfo Hírhozaik rovatában •

Megjelenés az exkluzív ICT-kiskönyvben

Profilon belüli keresés esetén cégének
toplistás megjelenítése

Igényének megfelelő kedvező díjsomagok

VIGYÁZAT
Cégéről most
mindent megtud
a piac!

<http://ceginfo.computerworld.hu>

*a részletes üzleti ajánlatot a megjelenéskor találhatja meg

CEGINFO
COMPUTERWORLD

TARTALOM

ÜZLET

EU-tükör

IT-újítások – projektek, pályázatok – az Európai Unió háza tájáról. Az Európai Unió jelentős erőket támogat az információs társadalom szolgáltatásainak biztonságáért és megfizethetőségéért folytatott küzdelmet.

18. oldal ►

TECHNOLÓGIA

Emulájkok harcvért ingyen

A QEMU emulációs megoldás többféle platformon többféle rendszert emulálhat: x86-ost, x86_64-est, PowerPC-t, G3 BW PowerMacet, Sun4m-et, Sun4-t, MIPS-et és ARM-et is.

18. oldal ►

AKTUÁLIS

- 09. **HARVERD** Őszenhű, beszéltje
- 09. **Prof** backup Linuxhoz
- 09. **INTERNET** Egymilli ismerőséred
- 09. **SOFTVER** ingyenes a Virtuel PC 2004
- 09. **JÖLE** Megrendelésre számít a Symeon
- 07. **Kutin**, alapos felkészülést
- 09. **SOFTVER** Firefox 2.0 az új nagygyő

FÓKUSZ

- 09. **SOA** Organikus IT-környezet A nagyvállalat informatika környezetében semmi sem lehet olcsóbb, mint a létezőt – ez az elv az alapja a SOA-nak, a szolgáltatásorientált architektúrának.

- 10. **Azaztán** előtt A SOA-projekt kezdeti szakaszában még a szoftverfejlesztés és -bevezetés előtt meg kell tenni a legfontosabb lépéseket.
- 10. **A CIB Bank IBM alapú SOA-projektje**
- 11. **Szolgáltatásalapú** A szolgáltatások nem alkalmazások – jött, ha az alkalmazások funkcionális gondjait el kell tüntetni.
- 11. **BPEL** projekt a Fővárosi Csatornázási Műveknél
- 11. **Megrendelhető** minőség

- 12. **Szolgáltatások** körje A SOA-környezetben elérhető szolgáltatások abban érnek el a hagyományos IT-alkalmazásoknál, hogy világosan definiált funkciókat és granularitást kínálnak a fogyasztóknak.
- 12. **Állományok**
- 12. **Értékelések** kompozit alkalmazásokhoz

ÜZLET

- 13. **Visszaválaszra** a Microsoft
- 13. **Jól keres** az Apple
- 13. **KOMPLEX RENDSZEREK** Kihívató feladatok! Egy komplex rendszer fejlesztése alatt sok problémával kell megküzdnie a projektben részt vevő feleknek.

- 15. **BIZTONSÁG** Gondolkozd hálózaton! „A jóval egykétlét az automatizált, támogatott javító infrastruktúrák irányába mutat...”

- 16. **ÖNKORMÁNYZATI INFORMATIKA** Tegyük kiérett! Az elektronikus önkormányzat virtuális megvalósításában a Magyar Országgyűlésnek kellene segítenie.
- 16. **TUDT-ET** Tájékoztatás önkormányzati dolgozóknak
- 17. **TIPP** Szolgáltatások a Kárpát-Parton

TECHNOLÓGIA

- 18. **Építjük** a PlayStation 3-at
- 19. **Exchange Server 2007** bet
- 20. **Vidéki**/felhasználó mód

- 21. **XEROX WORKCENTRE PE220** Személyes mindenki számára napról napra alkalmas a Xerox legújabb, otthoni és kisvállalati felhasználásra szánt többfunkciós készülékével.
- 22. **A CHECKVYR TESZTLABOR JELENT...** Ismeretlen vírusok felismerése
- 23. **DELL LATITUDE D620** Néhány új laptopjuknak
- 24. **LE KÖRÖM** Emuláció csukhatatlan

HORIZONT

- 26. **Az energiatársaság** vége
- 26. **Értékelés** GSM
- 26. **e-mail** második felvonás Az új technológiák, a gazdasági és politikai nyomásváltások végül megfogták a hazai iparúti közbizalmat.

ÁLLANDÓ ROVATAINK

- 04. **Hillemey** Barabás Balázs: Hajkajáratás az örök... az egész történet egy hatalmas paródia akart lenni, egy Star Wars-remake. Mindenesetre, a játék nem a magyarok példakövéről szól.
- 06. **Eszmények**
- 05. **Online levelek**
- 05. **Online ajánló**

- 06. **Hírcsozak**
- 20. **Heti hírtárság**

H1 Értékelési index

Civ TOP100	24. oldal
Civ Klub	32. oldal
Civ Cégjelenő	2. oldal
HP	25. oldal
MP	17. oldal
Nyírt	7. oldal
Nextrona	7. oldal
Pázmány Péter Egyetem	6. oldal
PC World	17. oldal

Lapzárta után

A legjobb Dynamics AX-partner

Az XAPT Hungary Kft. érdemelte ki az év legjobb Dynamics AX-partnerének járó elismerést a Microsoft Bostonban megrendezett nemzetközi partnerkonferenciáján. A díjat Schösz Zoltán ügyvezető igazgató vette át Allison Watson, Tami Reller és Doug Burgess alelnökökkel.

A Microsoft Dynamics AX Excellence Partner of the Year díjjal annak az üzleti partnernek a teljesítményét ismerik el minden évben, amely példátértékű megoldásokat vezetett be ügyfeleinél a Microsoft integrált vállalatirányítási rendszerének alapjain.

Az XAPT Hungary Kft. idén közel kétszer AX-partnerként került ki legjobbként egy háromszázötven fős zsűri értékelése alapján. A hazai cég emellett bekerült az MBS-partnerok ingyenesen vezetett Clubjába, amely a Microsoft licenccserevével ranglistájának legelső 5 szereplőjét töltötte.

Az 58 munkatársat foglalkoztató XAPT által bevezetett rendszerek száma meghaladja a 80-at, a felhasználók pedig a 4000-et. A cég tavalyi árbevétele 760 millió forint volt.

Az XAPT ezzel egy időben külföldön is tejesedik. A dél-kelet-európai régióban többek között a Lendab, a Marso, az SSL, a Masterplast, a Diego és a Wisz Air cégekkel valósított meg országhatáron átváltó megoldásokat, először Romániában, majd idén márciusban Kanadában is lényevállalattá alakított.

Az XAPT tudósának és tapasztalatának értéke utal, hogy a Microsoft, a TAP projekt keretében bevonta a cég munkatársait a Dynamics AX 10, 4.0-s verziójának fejlesztésébe. Ennek bejelentésére a bostoni konferencián került sor. Az eseményt az a videófelvétel vezette fel, amely az XAPT WizzKiemelt megvalósított Dynamics AX 4.0 bevezetéséről készült. **PC**

Következő számunk tartalmából

Minden kezdet nehéz

Mi már szinte mindenki számára ismét a szoftverfejlesztésről és a vállalatokról, hogy milyen gyorsan a világban. Am korábban mindig, hogy az új megoldások közül az egyiket választjuk. **PC**

Kártyajáték

Memóriakártyák szerelmesei! A vállalatok hatalmas. Am elcsúszott beruházások, nem azonosulnak, nem azonosulnak, hogy a vállalatok közül az egyiket választjuk. **PC**

ESEMÉNYNAPTÁR

2006. AUGUSZTUS 1-31.

Augusztus 7-8. Budapest • Querying Microsoft SQL Server 2000 with Transact-SQL
www.netacademia.net

Augusztus 7-9. Budapest • Core Data Access Development with Visual Studio 2005
www.netacademia.net

Augusztus 7-11. Budapest • Core and Advanced Data Access Development with Visual Studio 2005
www.netacademia.net

Augusztus 7-11. Budapest • Managing and Maintaining a Microsoft Windows Server 2003 Environment
www.netacademia.net

Augusztus 10-11. Budapest • Advanced Data Access Development with Visual Studio 2005
www.netacademia.net

Augusztus 14-15. Budapest • ADS: A kéknyelvi támadás
www.netacademia.net

TOVÁBBI ESEMÉNYEK

www.computerworld.hu/esemenynaptar
Hardver
Összetűzi, összehajtja

Kis- és közép vállalkozásoknak ajánlja a Xerox a WorkCentre család legújabb tagjait, a 7132 multifunkciós berendezést. A WorkCentre 7132 egyike a Xerox első olyan többfunkciós rendszerének, amelyeket Xerox Standard Accounting alkalmazással láttak el. Az ingyenes szoftver az előállított lapok mennyiségét és típusát ellenőrzi, ezáltal a vállalatok pontosabb iradai költségelosztást és optimalizálást segíti elő.

A készülék EA (emuláció-aggregáció) tonerrel működik, vagyis a hagyományos elterjedt festék-előállítású módszer alkalmaz. A korábban fizikai óron darabolható tinte a Xerox kémiai módszerrel tisztít. Előnye, hogy a gémbs alakú egyforma szemcsék jobban illeszkednek egymáshoz, tehát kevesebb festék kell egy terület lefedéséhez, kevesebb hulladék keletkezik, és sem kell szilikonolaj a beégéshez.

A berendezés Xerox CentreWare Internet Service Desktop Management

szoftvert használ, amelynek segítségével a rendszeradminisztrátorok és iradai dolgozók képesek távolról konfigurálni és kezelni az eszközt. A Xerox SMART eSolution szoftver automatikusan jelet nyújtottat, másolt, faxolt és szkennelt oldalak számát, illetve üzenetet küld a fogyóban lévő tintapatról és a felmerülő hibákról.

A berendezés rugalmas konfigurációban kapható, ezáltal a vállalatok speci-

lis igényeiknek megfelelően szereshetik be az egységeket. A alapkonfiguráció csak másoló- és nyomtatófunkciókkal látták el.

A Xerox WorkCentre 7132 A3-as méretben fektető-félpárhuzos 32 oldalas, képméret 8 oldalat nyomtat percenként, képesek pedig 1200x600 pont/hüvelyk felbontásban állít elő. Az igényeknek megfelelően automatikusan összerakja, összehajtja, illetve kilyukasztja a dokumentumokat.

A WorkCentre 7132 multifunkciós rendszer irthon július 1-jétől kapható. **P. I.**

Profi backup Linuxoz

Magyarországon is elérhető a tengerentúlon már befutott Arkeia Software (www.arkeia.com) adatmentő termékei, amelyek Linux serverekhez adnak professzionális backup megoldást. Ez előszörben a közepes méretű hazai cégeknek lehet jó hír, hiszen e cégek egy része előszeretettel használ Linuxra alapozott hálóza-

tot. A termékeket Magyarországon a Zuriel Kft. (www.zuriel.hu) forgalmazza, és természetesen teljes körű támogatást is ad hozzájuk. A bevezető kampány idején az egyszerűbb hálózati igényeket KieGigabyte Arkeia Smartbackup most 50 euró alatt menettelt adatmennyiség ingyenesen használható. **P. I.**

LEVELEZÉS

Tisztelt Olvasóink!

Továbbra is várjuk kérdéseiket, felvetéseiket és véleményüket a levelek@hdg.hu címre.

Olvastam az online hírek között a „Nem minden Google Toolbar ártalmatlan” című írást. Valóban nagyon kellemetlen, ugyanis egyre több program részékként érkezhettek Google vagy hasonló toolbarok, beépülő modulok, pluginek. Egyébként egyszer feltettem a Yahoo Toolbar-t (a Google már tent volt), és remésem öszoakadtak. Visszatérve a témára: arra mindenképpen jó a programok telepítésének felajánlást változtat, hogy felhívják az emberek figyelmét a szolgáltatásra, de feltelni ezeket szintem nem érdemes. Akkor már jobb előlógatni a fejlesztő hivatalos oldalára és onnan letölteni. Már csak a frissesség miatt is. Az új Google Toolbar például számos funkcióval bővült, többek között le tudja fordítani az angol szavakat más nyelvekre – eddig ilyen csak füzetes programokban láttam. Egyébként szintem mára szinte megszűnt az a fogalom, hogy ingyenes szoftver. Szinte mindegyik köztük tartalmaz valamilyen – jobb esetben – reklám-, –rosszabb esetben – kémszoftvert. Leg-

utóbb a BSPlayerről derült ki az. A program valámért nem akart működni, amikor nem volt netem. Pár nappal később mondta egy ismerősöm, hogy mi a helyzet. Szerecsélre azóta találtam egy régebbi verziót, amely még valóban ingyenes, és akkor is enged filmet nézni, ha nem kábelnetem. Üdvözlettel: T. Károly

Kedves Károly!
Érdekes dolgokat írt. Azt azonban még kell jegyezni, hogy az „ingyenes” alkalmazások zöme – így a BSPlayer is – figyelmeztet weboldalán, de legkésőbb a telepítőskript (például az előszerveztelt) el nem olvasott licenyszövegrészen belül beépített reklám-szoftverre. **AG**

Szakadással van! Most üzemel a Piratebay.org és reklámot termel, vagy a kapcsolódó hír szerint „Bezáratták a Piratebay.org torrentoldalát”?

A Piratebay.org oltai a júniusi átmeneti ideális után jó ideje megint elérhető. Köszönjük észrevételét, és várjuk a további megjegyzéseket! **TG**

ONLINE AJÁNLÓ

Kábeltel kontra...

A UPC portáljának három alapléveléret a hálózati eléréshez (televízió, internet, telefon) adja. Mindegyikről olvasható részletes leírás, tájékoztató a legfrissebb akcióról, a csomagokról, valamint az általános szerződési feltételekről (ÁSZF). Erről a portálról sem hiányozhat persze az online szerződésesítés lehetősége – mindhárom szolgáltatás igényelhető ilyen módon. Végül, említés érdemel az online telefonkinyit is. A két szolgáltatás szubjektív megítélésünkön alapuló véleménye végül döntően lett. Mindkét oldal megfelel a mai virtuális és tartalmi igényeknek. **F**

...ADSL online megközelítésben

Az Invelt nyitólapja 3+1 részre van osztva: magán, üzleti és nagyvállalati ügyfelekre, valamint hasznos funkciókra. Az első három csoportot az oldal tetején elhelyezkedő linkekkel mindig elérhető, bárhol is járunk a portálon. A hasznos funkciók közül fontos a szélessáv-kereső, amely meg tudhatjuk, hogy létező-e kapcsolati otthonunkban, irodánkban, s ha igen, akkor milyen – nem kell sokat rogatni, mivel címünkön legutóbbi között állít juthatunk el. Az ezt követő választóval kiválaszthatjuk a nekünk legideálisabb ajánlatot, végül pedig követhet az online szerződésesítés. **F**

ÉRTÉKELÉS

ÉRTÉKELÉS

ÚJDONSÁGI Online híreinkre is várjuk megjegyzéseiket (www.computerworld.hu)

Internet

Egymillió ismerőskereső

A felhasználók számára, a kizsárolt megfigyelő, a hamis vagy rejtenszerű felhasználók tiltásáról és a testre szabott reklámokról is beszéltek budapesti sajtótájékoztatóján az (WWW) ügyvezető igazgató, Szabó Márton és Tóth Mártya Tibor. Lesznek még meghívók – adták meg a vállalat a legfontosabb kérdéseket a sajtótájékoztatóon, amelyet abból az agropótló tartottak, hogy július közepén az (WWW) en regisztráltak száma elérte az egymilliót. Amióta idén májusban a T-Online megvásárolta a kétévi

ségi portált, 360 ezer új taggal bővült a rendszer. Az átvétel óta pontosították az (WWW) felhasználási és adatkezelési feltételeit, amelyet *Pívér-felvért* Arula szervezelmű ombudsman is jóváhagyta. A megvásárolt óta 20 százalékkal nőtt a portál hirdetés bevitelre, naponta 300 millió oldalellenőrzés regisztráltak. A felhasználók testre szabott reklámok, illetve a közösségben véget érő foci végtippeneseméber hasonló jöttökkel a jövőben is találkoznak, de a pop-upos és layeres hirdetésekkel nem. **W**

Szoftver

Ingyenes a Virtual PC 2004

A Microsoft ingyenesen letölthetővé tette a Virtual PC 2004-et. Az eddig nem típen olcsó szoftver ingyenesé tételének leginkább a szoftverfejlesztés, természetesen foglalkozók látják majd hasznát, bár az ingyenes használata bizonyos szűkebb májad a felhasználók köré. Ha van elég hely a merevlemezünkön, akkor már csak azért is érdemes lehet egy virtuális gépen kipróbálni egy új programot, hogy a meglévő stabil rendszerünkkel ne szembetűnjék tele. A Virtual PC 2004 olyan régebbi operációs rendszerekkel is kom-

patbilis, mint az MS-DOS 6.22, OS/2, Windows 95/98/Me/2000/NT 4.0. Bár hivatalosan nem támogatják ezeket, de a Virtual PC a legtöbb 166-es környezetben finál operációs rendszerrel kompatibilis.

A Microsoft Virtual PC 2004 egyébként a Connectix Corp. 2003. februári akvizíciójának eredménye, köztudottan a Connectix Virtual PC for Windows kiövetlen lezárásamára. A hírek szerint a Vista érkezésével várhatóan, a Virtual PC 2007 is hasonló módon ingyenes lesz. **W**

Értesít

Megrendelések az egészségügyről

Meghaladt az egymilliót forintot a Symgenon tavaly és ehoján létrehozott önálló önkormányzati és egészségügyi feladatának rendelkezésszáma 2006 első felében – jelentette be Somogyi Tamás, a Symgenon Önkormányzati és

Egészségügyi Üzletág igazgatója a cég legutóbbi sajtótájékoztatóján.

A Symgenon Infotrend terméke több referenciával is az egészségügyi piacon, és mivel továbbfejlesztették, Somogyi Tamás szerint három régióban akár 30 pályázat kiírása lehet potenciális megrendelője.

Az önkormányzati szektorban az elmúlt évek jelentek meg az önkormányzati informatikai beruházásait támogató európai uniós és egyéb kormányzati pályázati források. Ezek egyrészt az önkormányzati e-igénytelés magasabb szintre emelését, a kistérségi vállalkozási internet-infrastruktúra kiépítését és az önkormányzati vagy másodlagos hasznosítást támogatják. A Symgenon 2005-ben elfinított országos rendszerveleményeként eddig öt projektet kapott megrendelést, és az idén is több új szerződés aláírására számítanak – mondta Székely Tamás, a Symgenon önkormányzati szektorvezetője. **W**

CEGINFO HIRMOZAIK

A Memo újrított kiadású után a Kilgarr Kft. folytatta a fejlesztőmunkát, amelynek eredményeként testre szabott kézen áll az L-1-es verzió, a világ első igazgató csoportmunka-szervező a fordítottmunka-területen. A szoftverbe várható friss verzió új kiszolgálómódult, minőség-ellenőrzéssel, szegmmentáció-szabályozással és új dokumentumformátumok támogatásával gazdagodott. **W**

A Sun Microsystems három új 64-es szervert jelentett be. A nagy teljesítményű számítástechnikai (HPC), virtualizációs és többregegy webes alkalmazások kezeléséhez kifejlesztett Sun Fire X4600-as kiszolgáló, a Sun Fire X4300-as adatszerver és a Sun Blade 8000 moduláris kiszolgálórészlet a Solaris 10 operációs rendszerrel együtt a 64 bites technológia új alkalmazási területét tárja fel. A gyártó szerint a hasonló megoldásokhoz képest nagyobb teljesítményt, hatékonyabb energiahasznosítást, jobb felügyelhetőséget és hosszabb hasznos élettartamot ígér. A Sun meglévő 64-es kiszolgálóihoz hasonlóan ezek a rendszerek is támogatják a Linux és a Windows operációs rendszert. **W**

Az Adobe Systems bejelentette az Adobe Lightroom digitális képalkotás megoldás nyilvános béta-verzióját Windows platformra. Az immár Windows és Macintosh platformon is elérhető Adobe Lightroom béta a hivatalos fényképező száma a digitális képek tömeges importálását, kiállítását, kidolgozását és bemutatását teszi lehetővé. **W**

A Nexon a gyorsabb és személyesebb kiszolgálás érdekében ügyfélkapcsolati igazgatóságot hozott létre. A termék-

hez kötődő üzletágak eddig elkülönült ügyfélkapcsolati központjainak összevonásával létrejött új szervezeti egység célja az egykupon ügyintézés megvalósítása a humaninformatikai piacot vezető vállalat közel három-céves partnere számára. Az újonnan létrehozott ügyfélkapcsolati igazgatóságot *Gáborfi Tamás* partnerkapcsolati igazgató irányításával kezdte meg munkáját. **W**

A Drepton Informatikai Zrt. NET Iskola néven intenzív képzést indított pályakezdő informatikusoknak a Microsoft Magyarországi Kft. támogatásával. A három hónapos kurzus megkezdésével a cég munkacsoport-többszörös során szerzett tapasztalatait indokolták, amelyek szerint kevés a gyakorlatra rendelkezésszerű fejlesztő. Az államvizsgák időzása után 12 fő résztvevő indult. NET Iskola két hónap tantermi és egy hónap gyakorlati oktatást foglal magában. A résztvevők számára az oktatás ingyenes, és a tanfolyam indítását kezdve alkalmazásban állnak a Dreptonnál. A vállalat újabb szemeszterre indítást tervez, amelyekben más technológiák is közrejelhetnek. **W**

Zala megye öt városában, a helyi tömegközlekedést bonyolító Zala Volán nyolc telephelyén működő a Robert Bosch Kft. Távoktatási Csalétag által állított új Bosch-Avaya IP távközlési rendszer, amelynek összesen 504 végpontja van. Az üzletág által forgalmazott, 8 darab Avaya IP Office alkatrészről álló rendszert a Magyar Telekom Csoporthoz tartozó BCN Telecommunications építette ki és adta át. Az új, IP alapú kommunikációs rendszer révén a közlekedési társaság új telephelyén lévő nyolc telephely között jobb minőségű, egyszerűbb és olcsóbb lesz a kommunikáció. **W**

REGISZTRÁLJON!

Ha szeretné hétről hétre figyelmeztetni követni az IT-szakma legfrissebb eseményeit, ha szeretné, hogy a legfontosabb szakmai részvevőközédj eljussanak az Ön cégevel kapcsolatos információk, ne habozzon: regisztráljon a ceginfo.computerworld.hu oldalán! Computerworld Céginfo – Tudjunk többet egymásról!

Piacépes tudás mérnököknek,

orvosoknak, informatikusoknak,

biológusoknak!

Új szakterületek: infobionika, elektronikus kereskedelem, elektronikus oktatás 4 féléves képzés, szakmérnöki oklevél

Információ:

www.itk.ppkke.hu/tovabbkepzes
és www.mik.uni-pannon.hu/tovabbkepzes

Rutin, alapos felkészüléssel

Vizonylag rövid időn belül több állami intézménynél vezetett be komplex biztonsági rendszereket a NextiraOne. A partner minden esetben a McAfee volt. A kihívásokról és a megoldásokról Jenei Ákos, a NextiraOne Magyarország IT-biztonsági szakértőjét kérdeztük.

A téma aktualitása adott, hiszen az információtechnológia térhódításával párhuzamosan egyre gyakrabban felmerül a kérdés: hogyan garantáljuk a digitális formában tárolt és különböző kommunikációs csatornákon közvetített, kritikus fontosságú adataink biztonságát? Napjainkban a vállalati informatikai rendszerek fenyegetettségére egyre nő, a bizalmas információk pedig jelentős értéket képviselnek. Nemcsak a versenytársakban, de az államigazgatási szektorban is egyre több vállalat és intézmény vezet be olyan komplex biztonsági megoldásokat, amelyek jól integrálhatók a meglévő informatikai rendszerrel, és a megfelelő védelmet nyújtják az értékes adataink számára. Eltérő tevékenységük miatt minden vállalatnak és intézménynek különböző a biztonsági megoldásokkal szemben támasztott követelményei, emiatt egy mindenre kiterjedő, előzetes felmérés szükséges a megfelelő védelmi rendszer kiválasztásához és kiépítéséhez.

A NextiraOne Magyarország és a McAfee megoldásai biztonságossá teszik a hazai államigazgatási intézmények informatikai rendszereit

Ilyen megoldások tervezésén, bevezetésén és felügyeletén évek óta sikeresen dolgozik együtt a NextiraOne Magyarország Kft., az informatika és telekommunikáció interakciójának egyik vezető szakértője és a biztonsági szoftverek piacának egyik vezető vállalata, a McAfee hazai képviselője. Ez állt számos sikeres projekt valóditókat meg a közigazgatási területén, többek között az Országos Egészségügyi Biztonsági Pénztár, a Művészetek Palotája, a Honvédelmi Minisztérium Elektronikai, Logisztikai és Vagyongazdálkodási Zrt. és az Állami Autópálya Kezelési Zrt. informatikai biztonságával összefüggő egyes részcsoportok tervezését meg és építették ki.

„Minden intézménynek a biztonság fokozása volt a cél. A korábban kiépítésként került biztonsági technológiák folyamatos frissítésével jól ellátták az adataink védelmét, de egyre bonyolultabb és nehezebben kezelhetővé váltak a fe-

nyezetettség robbanásszerű növekedésével és összetettségével szemben. A meglévő irány (Gateway) szintű védelem megerősítése – például a spam és az adatvesztés tevékenységek –, valamint a fokozottabb, proaktív elemek tartalmazó vírusvédelem indokoltak vált. Mindegyik ügyfélnél a biztonságos e-mail és webböngészés, a kényszerített elleni védelem és a bizalmas információk védelme mellett fontos szempont volt az it, hogy a választott megoldás követhető legyen. Természetesen ilyenkor felmerül a megválasztás kérdése, amit a spamek esetében könnyen meg lehet határozni: a felhasználók átlagosan 6 másodpercet szánnak egy levél előbírására. Ha csupán napi 10 spam-mel számolunk, akkor több száz felhasználó esetében a kétszáz másodperc jelentős értéket képvisel, például is. Emellett az ügy-felek egyedi igényeinek megfelelő, testre szabott és a meglévő rendszerbe jól integrálható megoldásokra volt szükség” – mondja Jenei Ákos, a NextiraOne Magyarország Kft. IT-biztonsági szakértője.

Megoldás az Országos Egészségügyi Biztonsági Pénztár (OEP) Biztonsági Rendszere

Az OEP felhasználóinak száma meghaladja a 3000-ét, és a bevezetett rendszerben alperős követelmény, hogy megfelelő teljesítmény és magas szintű rendelkezésre állás mellett hatékonyan járuljon hozzá az intézmény informatikai rendszereinek biztonság védelméhez.

Érett körű kiválasztás a NextiraOne által is forgalmazott McAfee Secure Internet Gateway 3300-as megoldása, amely az internetre jutó telephelyi kombinált hardvereszoftver eszköz, és kifejezetten ilyen hálózati terhelésre és nagyra optimizált megoldás. A biztonsági rendszerek esetében a folyamatos, naprakész frissítés és az előre nem tervezhető fenyegetések elleni védelem is rendkívül fontos. A McAfee folyamatos technológiai innovációt és a NextiraOne szakértőinek rendszerintegrációs tapasztalatát egyetves, a ki-

épített biztonsági rendszerek az ügyfelek igényeinek megfelelő, valós idejű védelmet nyújtanak.

A felhőtlen szarvasi Biztonsági és Társasági és a Dolgozók és Művészetek Palotájában

Az elmúlt 150 év legnagyobb kulturális beruházásaként felépült Művészetek Palotájában a kiépített technológiákkal szemben rendkívül magas szintű elvárások támasztottak, hiszen a komplexum több intézmény is magában foglal. Az informatikai és kommunikációs infrastruktúrák az épülettel együtt tervezték, melynek kivételével szintén a NextiraOne volt.

„A biztonsági technológiai fejlődése indokolta tette egy korszerűsítés elvégzését, melynek célja az volt, hogy biztonságos az intézmény több száz felhasználója számára a biztonságos e-mail és webböngészés, megfelelő védelem a kényszerített levelek, vírusok és egyéb nemkívánatos programok (Spyware, Adware, Phishing) ellen. A biztonsági rendszer bevezetése két lépésben zajlott: először a célhardver vezetékek be és mások gyártó termékei helyett, majd a második lépésben a Művészetek Palotájánál a NextiraOne a teljes vírusvédelmi rendszert átállította McAfee-re, mindkét esetben a meglévő rendszert egy kevésbé terhelhető állapotba hozták át. Nem csupán a munkafeladatokon és a szervezeti tevékenységek védelmére, hanem teljes körű menedzsmentrendszerrel, illetve host alapú IPS-t, tehát munkafeladatok és szervezeti behatolásmegelőző szoftvereket telepítettünk, valamint tűzfalra modulokat. Fontos szempont volt, hogy jól működő, ma ismét rendszer lépés működésbe, azaz a tökéletesen működött náluk a SIG, azaz a Secure Internet Gateway 3300-as célhardver, úgy gondoltuk, hogy lecseréljük a meglévő vírusvédelmi rendszert McAfee-re, hogy minden integrált legyen. Ehhez a NextiraOne a McAfee ePolicy Orchestrator központi menedzsmentrendszerrel telepítették, amivel

Jenei Ákos
IT biztonsági
szakértő
NextiraOne
Magyarország Kft.

integráltnak lehet a célhardverektől kezdve a vírusvédelem, a behatolásmegelőzés, a kémprogramozásról, személyes tűzfalakat. Az előre beállított, vállalati biztonságpolitika alapján működő központi menedzsmentrendszer képezi a központosított telepítés, a fellépést szabályozó kiemelésre és lezárásra, valamint átjövő riportok készítésére is” – mondja Jenei Ákos.

A Honvédelmi Minisztérium Elektronikai, Logisztikai és Vagyongazdálkodási Zrt.-nél is kiépített a McAfee

„A HMEI Zrt. több mint 400 gépet üzemeltet. Számukra a legfontosabb kritérium a biztonságos levelezés megteremtése, a kényszerített levelek küldésére és a bizalmas információk fokozott védelme volt. A hetedik tartó tesztek után az ügyfél a McAfee Secure Internet Gateway 3200-as kódjeli célhardverrel választotta, nemcsak a teljesítmény és skálázhatóság, hanem a testre szabható alkalmazások és az átjelentés-készítés miatt is” – mondja Jenei Ákos.

Hosszú távú partnerkapcsolat az Állami Autópálya Kezelési Zrt.-vel

„Az Állami Autópálya Kezelési Zrt. 500 felhasználós rendszerhez szükséges biztonsági stratégia kialakítása során a legnagyobb kihívás az jelentette, hogy informatikai rendszerük korábban nem rendelkezett átjáró, központi menedzsmenttel, és vírusvédelmi rendszerrel sem volt kellően hatékony a napjainkban növekvő fenyegetésekkel szemben. Azért döntöztünk úgy, hogy az előző generációs McAfee rendszereket frissítjük a McAfee ePolicy Orchestrator kiegészítésével a menedzsment-rendszerre, mert az előfőleges feladat a vállalat szigorú Biztonsági Szabályzatának, illetve vírusvédelmi házirendjének betartása volt, továbbá igény volt részletes kimutatások készítésére a védelmi rendszer állapotáról. A termék előnye, hogy a vírusvédelmi rendszer központi egységeket végzi el a védelmi programok telepítését és frissítését a munkafeladatokon, így az informatikai szakértők jelentős időt és többletmunkát takaríthatnak meg” – tájékoztat bennünket Jenei Ákos.

A biztonsági rendszerek esetében a folyamatos, naprakész frissítés és az előre nem tervezhető fenyegetések elleni védelem is rendkívül fontos. A McAfee folyamatos technológiai innovációt és a NextiraOne szakértőinek rendszerintegrációs tapasztalatát egyetves, a kiépített biztonsági rendszerek az ügyfelek igényeinek megfelelő, valós idejű védelmet nyújtanak. ■

SZOFTVER

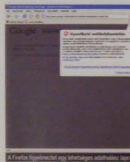
Firefox 2.0 az új nagygyű

Az egyre népszerűbb nyílt forráskódú böngésző hamarosan a kettes verzióváltásra készül: a végleges változat valószínűleg csak szeptemberben érkezik, de addig is lehet tesztelni a folyamatban megjelenő bétákat. (írta: Horváth Ádám)

A béta-sorozat egyik előőrsé, amit már mindenki letölthet és tesztelhet, a július 12-én kiadott béta 1-es.

A telepítés szokás szerint gyors, a mintegy 5,5 megabájtos csomag gyorsan telepszik. Fontos! Ha éles környezetbe telepítjük az új verziót, akkor előtte a korábbi Firefox beállításainkat (bövítmények, könyvjelzők stb.) mentünk el, mert az új változat más formátumokat használ, vagyis ha még lecsodáljuk és vissza-tesztünk a korábbi verziót, ehévíz a gondosan ősszelletünk környezetünk.

A szoftver indítása közben sokakban az a hit ébred, hogy mivel főverzió-változón van ró, ezért valami új fog megjelenni (mint például az Internet Explorer 7-es esetében). Sajnos csalódniuk kell, mivel a felület előtérítésére semmit sem változott.

Ezt magunk is csak nehezen bírjuk el, így mutatni megbízhatóságnak róla, hogy kényelmes a 2.0-v változaton nézzük, nekifogunk az újítások keresésének.

Újítások

Az enyhe csaldós egyébként jogos, hiszen a Mozilla – a határidők miatt – számos funkciót átért a Firefox 2.0-ból a majd sokára megjelenő 3.0-ha.

Az egyik, a talán legfontosabb, a Phishing Filter, vagyis az adárlású lapok automatikus detektálása.

Hasonlóan a Microsoft IE 7-éhoz, a Firefox 2-es is egy kitérésen bővítésen indulhat az új a gyantó lapokat. Mivel bétáról van szó, egyelőre a lista is kaotikus, de majd ha mindenki Firefox 2.0-t használ, ez változhat mindig hosszú új sáprátsú lista. Érdemes megemlíteni, hogy képes a Google adathalású adatbázisát is használni, ám ilyenkor (tervezésben) a Google minden lapot-átviteléről értesít, ami nem szerencsés

adathívszónagyi szempontból (még akkor sem, ha megtegyük, hogy azt semmire sem használjuk).

Az RSS-olvasás lehetősége is beépült persze a böngészőbe, bár valószínűleg éppen akkor, amikor már minden létező eszköz RSS-kompatibilis. Jobb később, mint soha... A működése egyébként igen kényelmes: ha egy RSS-folyam-rat kattintunk, feliratoskhatunk rá élő könyvjelzőként (olyan, mintha egy könyvtárban automatikusan frissülne a hívtasozásunk), vagy valamelyik népszerű online

nyelvet. Ígértek szerint ez persze nem-sokára automatikusam, saját felülettel is működni fog.

Abszolút újításnak számít a Microsummary támogatása, amely gyakorlatilag megfelel egy folyamatosan frissülő szöveges könyvjelzőnek: ha egy Microsummaryt támogató weblapot te- stünk el könyvjelzőként, akkor vá-laszthatunk, hogy statisztikusan, vagy a folyamatosan változó elnevezése alap-ján rögzítjük-e. Ez utóbbi esetben a könyvjelzők elnevezése frissül, ha a lap Microsummaryja is frissül (egyik azért hozta, hogy egyelőre egy kezint-kön megmutathassuk azokat a lapokat, amelyek támogatják a Microsummaryt).

Fülek kezelése

A 2.0-ban a fülek (Tab) kezelése is je-lenősen egyszerűsödött: beépítve tartal-mazza a fül betárolásának vizuálisát, amit sok felhasználó hiányolt. Ez per-se nem olyan nagy előrelépés, hiszen az 1 x-bez is bőven voltak olyan kiter-jesztések, amelyek ennél még sokkal-sokkal többet tudtak, de most legalább beépítették.

Lehetőség van további kritikus hiány-után az éppen akkor megnyitott füle-ink újra megnyitni. Erre többnyire ni-csenis szükség, de amíg béta a termék, lehet, hogy fogunk találkozni ezzel a kérdéssel. Sajnos az alapfunkciók kö-zé nem építették be, azaz ha sok fül jár-lak be a Firefoxot, akkor következő nyi-rátkor nem kérdezi meg, hogy vissza akarjuk-e állítani őket.

A bővítményrajongók persze ennél még sokkal jobban kidolgozott fel-mentés-visszatöltés láthatnak majd, his-szen az előző verziókból kiváló Tab-ke-szélyt lehet bevezetni.

Ezek ugyan mind előrelépések szá-mítanak, de a kis beáró „X”-ek a füle-ken már nem annyira kényelmesek: sok fül esetén amíg is kevés a hely, de a beáró gombok azán a maradékot is végképp elvesszük.

Kényelmes, hogy a keresőveló végre nagyobb lett, és az online keresőszó-ros felhasználóvaló új javasól keresésű kifejezések, ahogy gópléink. Így pól-

dúli ha beírjuk, hogy „firefox”, akkor a legnépszerűbb keresés kifejezést vesszük előre, azaz a „firefox download”-ot. Ez a népszerű témák felkutatásában sokat segíthet. Szerencsére saját előnévnye-ink is megmaradnak, így azokat egy vo-nal elvált sorolja fel, s utána jönnek csak a tippek.

Ani nem látszik

Az új böngésző már az 1.7-es Java-Scripter támogatja, így bár ezt még se-mi sem használja, gondoltuk a jövő-re. Támogatja az ügyféloldali folyamat (session) kezelést, illetve a perzisztens tárolást.

Előbbi a sítók ügyfélszolgálat akar-ja kiúszóbbolni (például a sítók nem működnek jól, ha zsones session két ablakból kezelünk, hiszen ilyenkor mindkét ablak látja a sítüket). Az új megközelítéssel gyakorlatilag „ablak-hoz”, azaz a felhasználó számára véltés folyamathoz kötik az adatátrolást.

A másik, a perzisztens tárolás nagy mennyiségű adat tárolását tesz lehető-vé a felhasználó grépén, és ez jelentősen gyorsítja az online műveleteket (el-térőből például a felhasználó egész le-letét látja, így az online levelezés is le-hető olyan gyors, mint a hagyományos, programból indított).

Ani nem megy

Új verzió, új gondok: a korábbi bővítmé-nyek szinte kivétel nélkül panszo-kodnak az új verzióra, mondván, hogy nem kompatibilisek vele (persze ilyenkor csak verzió-ellenőrzést tartanak, nem nérik meg, hogy mikéldésnek-e egyáltalán).

Továbbra sincs beépített reklámszű-rés, így ha a nyugat-óvilági hírportá-lokat reklámszó nélkül szeretnénk me-nézni, akkor kereshetünk egy 2.0-val kompatibilis reklámszűró bővítményt.

Összegzés

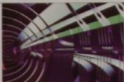
Bár a Firefox 1.0 nagy átörvölés volt sin-tén minden szempontból, a 2.0 valahogy végre éreztetnek hagyton beuntuk: ami van és újítások az jó, de nagyon kevés! Ha valaki egy integrált, tövív-his konfigurációt nem igénylő böngé-zőre vágyik, akkor a Firefox ezután bizony fönyertmény (nem így például a Mozilla). Az IT-vé foglalkozók per-sze hamar cserélnek majd „elavult” 1.x-es Firefoxukat az új, de a tömörgek egy-értelmű megnyerővéssé ez még mindig valószínűleg kevés. ➤

FÓKUSZ

2006.08.01.

SZOLGÁLTATÁSOK KERTJE

A SOA-környezetben előreből szolgáltatások többek között abban térnek el a hagyományos IT-alkalmazásoktól, hogy a termékéhez hasonlóan világosan definiált funkciókkal és garanciákkal célozzák meg főfelhasználókat – az alkalmazásokat, illetve a felhasználókat

vállalatok belől és azon kívül. Ez az elrendezés megfelelő elvárásokat támaszt a szolgáltatások közéletével, megbízhatóságával és rugalmasságával kapcsolatban – olyan vonatkozásokban, amelyek a felügyelet társaságára birtokosokhoz tartoznak.

Oszkár Illnitszák
KIS ENDRÉ

12. oldal >

Organikus IT-környezet

Eből az architektúrából felfogásból harmonikus és rugalmas méretezhető IT-ökoszisztéma, de a point-point kapcsolatok póklábi szerűzavara is szűrhető – minden a tervezés, a felállítás, a bevezetés és a felügyelet mikéntjén múlik. A SOA-nak az az egyik legnagyobb erőnye más modellekhez képest, hogy a felhasználó kezdeti kérdésben is választhatja az organikus növekedés útját. S így közelíthető meg igazán a SOA eszményi állapota: az, hogy a nagyvállalat teljes IT-infrastruktúrája egyetlen területről, szolgáltatási alapról megalkalmazásaként működik, és alkalmazkodóképességével teljesen eleget tegyen a minélkorai üzleti igényeknek. Erre a szintre valószínűleg kevés szervezet fog szívesen eljutni, de ebből egyáltalán nem következik, hogy ne kellene törekedni rá.

Ebből még jól látható, hogy a SOA legfőbb lépés az elemzés, a gyökérrel való tisztázás és a technológia alkalmazásának illesztése át. A vállalat sikeres IT-stratégiájának szintén megfelelő szemlélet kell, hogy a vállalat minden üzleti területén megvalósítsa a SOA egyik legfontosabb elvárását is. Megvalósításának érdekében a nagyvállalatok számára a legfontosabb az, hogy az IT-ökoszisztéma képes legyen a követelményeket az erőforrások, a folyamatok és a vállalkozás egészére, addig a SOA vi-

szont ennél sokkal átfogóbb kezdeményezés a vállalat életében, s nincs végső határigeje – emiatt egyedi megközelítést kíván.

Ennek a tervnek – mondhatni, a fenntartható, organikus növekedésnek – a kialakításával foglalkozik a SOA Executive Forum is, ezt testvérlépünk, az *InfWorld* rendezti évente az Egyesült Államokban.

Az idei, sorrendben hatodik konferencia előtt olyan szerzőkkel – David S. Luthi, James Brockel és Philip J. Windley – készült összeállítás, akiknek gyakorlati tapasztalataik is vannak a SOA-környezet kialakításában és működtetésében (Organic SOA: Creating a Sustainable Lifecycle, *InfWorld*, 2006/19-es szám).

A következőkben a cikkeket alapján áttekinthető az életképes SOA-projektok előkészítéséhez, valóra váltásához és működtetéséhez szükséges feltételeket. Emellett annak is utánajárunk, hogy Magyarországon ma milyen nagy SOA-projektok zajlanak. Érdeklődésinkre a megkérdezett cégek – a BEA (Alerant), a HP, az IBM, a Microsoft, az Oracle, az SAP és a Sun – nagyvállalattól nem nevezhetünk meg hazai ügyfeleket. Bár szinte mindegyikük dolgozik vagy több ilyen projekten, a munka még túl korai szakaszban van. Kivételként azonban akad egy-egy referencia is. Eack ismeretében elmondható, hogy a SOA területén talán a magyar nagyvállalati cégek egy szűkebb körében, főleg pénzügyi, közüzemi szolgáltatások és szolgáltatói cégek között. Többségüket azonban még további fűl-gy és választani el a tömeges fejlesztések megkezdéséről.

A nemzetközi referenciákkal már más a helyzet: ilyenekkel mindegyik multinacionális cég rendelkezik. A BEA Systems magyarországi képviselője, az Alerant Zrt. éppen e cikk írásának idején jelentette be, hogy Chicago város több más önkormányzatával és állami igazgatási intézményével együtt BEA-platfomra alakítja ki SOA-ra épülő informatikai környezetét. Mag a rendszerreinerőltetésből várható előnyök eddig is hangsúlyosak, a vállalat folyamatosküzeltésben a BizTalk Serverre támaszkodik Microsoft esetében a Windows Vista az operációs platformja, a korábban Indigo néven ismert Windows Communication Foundation igéri az igazságot. A többi említett SOA-projektjeiről összeállításunk további oldalon olvashatunk. ▶

A nagyvállalat informatikai környezetében egyetlen rendszer sem lehet elszigetelve a többitől – az az alapja a SOA-nak, a szolgáltatásorientált architektúrájának: meglévő adatait és alkalmazásait jobban kihasználhatod, ha megosztható szolgáltatások alakjában hozzáférhetővé teszed őket; ha bővíted a funkcionalitást, akkor az új képességeket szolgáltatásként hozod létre, amelyeket a mostani és a jövőbeni alkalmazások egyaránt kihasználhatnak.

A SOA eszményi állapotában a nagyvállalat teljes IT-infrastruktúrája egyetlen területről, szolgáltatási alapról megalkalmazásaként működik, és alkalmazkodóképességével teljesen eleget tesz a minélkorai üzleti igényeknek.

A rajztábla előtt

A SOA-projektek kezdeti szakaszában még a szoftver-kiválasztás és -bevezetés előtt meg kell tenni a legfontosabb lépéseket. A tényleges átállás megkezdéséhez alaposan fel kell tenni a szervezet eszközzeit, folyamatait és technológiai környezetét.

M ind az elégséges nyilvánvalóvá válik, a vállalatok mégis hajlamosak alibestűlni a bevezetéssel járó feladatokra. A SOA lényegét voltaképpen a folyamatok és az integráció adja. Arra szolgál, hogy a szervezet IT-környezetét alkotó erőforrások kiaknázását összehangolja az üzleti célok elérésével, és ezenkívül a hatékonyság növelésére kísérelje, majd meg is szüntesse az átfedéseket.

A vállalatnak előbb azonban átfogó és pontos képet kell alkotnia a tulajdon működéséről, csak ezután láthat neki üzleti folyamatainak feltérképezéséhez és ahhoz, hogy ezeket a folyamatokat újraszervezhesse alkotóelemeire bontva. Ezzel a feltérképléssel felismerhet, hogy a SOA színterében való átállítás mely területeken lehetne a legjobb hatással. A tervezés szakaszában igen részletes képet kell alkotni a vállalat működésében fontos alkotóelemekről – az üzleti folyamatokról kezdve az alkalmazásokon és embereken át az adatokig. A feladat előválasztás érdekében irányíthatóságot kell felállítani, azon részt vesz a szervezet valamennyi egységének, valamint, az IT-osztálytól a könyvtáráig és a HR részleget is a logisztikáig – még akkor is, ha az érvényes szervezeti felépítés szerint a SOA-projekt az adott részleget

kivételesen nem érinti. A vállalat működése csak így térképezhető fel a kellő pontossággal és részletekkel. Az itt kirajzolódó kép lesz majd az alapja később a SOA-val kapcsolatos konszolidációs projekt kidolgozásának és kivételének.

A vállalatnak először olyan modellre/tesztreket keresnie SOA-projektjéhez, amely a fejlesztéseknél által könnyen elvethető kóddal szolgál. A tervezés után, a fejlesztés szakaszában nagy szükség lesz a szervezet által használt integrált fejlesztéskörnyezetre (IDE) való együttműködésre és a SOA-modellen belül kulcs szerepet játszó szabványok (például a SOAP és az XML) ismeretére. A modellezéskor a rendszerek új adatbázisokkal (registry) és képtenni tárolókkal (repository) is együtt kell működnie, mivel nagyvállalatok környezetében egyszerre több, egymással párhuzamosan dolgozó munkacsoport végzi a fejlesztést. Az elvonatott környezetekben a fejlesztés nem

A CIB Bank IBM alapú SOA-projektje

A CIB Bank a több mint három évvel ezelőtti megkezdésű integrációs stratégia első lépéseként megkezdte az ügyfél megismerését, újabb termékek bevezetését és új szolgáltatások megvalósítását.

Az üzleti folyamat megismerésével arra jutottak, hogy a folyamatok az IT-környezettel szembe nem állásból, az új szolgáltatások megvalósításához szükséges a bank működésének valamennyi területén – mondta Zentai Balázs a CIB Bank szoftverfejlesztés vezetője. A SOA az üzleti és az IT-környezeti közötti kapcsolat, amelyben a szervezet működésének folyamatok, alkalmazásai és az üzleti folyamatok közötti elvárt, szabványos és moduláris megvalósítására.

A CIB Bank a 2002 környékén elvezetett a SOA-tervezéshez, valamint Bank szolgáltatásait – amely 2002-től az 2005-től is alapja a CIB Innovációs Bankja címmel – új évi fejlesztés. Jelenleg az ügyfelek megismerésére a fejlesztéskor 2002 környékén például használták, mint Microsoft .NET szoftvert.

Ezúttal nagy megelégedéssel tapasztalták, hogy hosszú távra képesek voltak a termékekkel megvalósítani az integrációt – mondta Zentai Balázs – majd annak újabb lépéseket kezdtek, hogy továbbra is az erőforrások megismerésére kezdte megkezdte, munkafolyamatok és folyamatok közötti rendszer, fejlesztéskörnyez-

és jogbiztonságterületi. A munkafolyamatok a portál-megvalósítással egyenértékű a szoftverek akaratlan szomszédok, és az ezt követően szűkítették a kör. Végül a fejlesztés során a Bank Web-ügyfél a CIB Web-ügyfélhöz termékekkel valóban külön integráció jelen vannak az erőforrások. De a folyamatok közül az integrációval módosított munkafolyamatok, és megújult a kóddal szűkített, minden be ki az erőforrások technológiai leírásokkal megvalósított. A projekt nagyban szoros határidőket szabott, kihívás felkészültségre jelen egyben a kóddal szűkített, minden be ki az erőforrások technológiai leírásokkal megvalósított. A projekt nagyban szoros határidőket szabott, kihívás felkészültségre jelen egyben a kóddal szűkített, minden be ki az erőforrások technológiai leírásokkal megvalósított.

Az IBM mint szoftverfejlesztő vezető a projektet. A kidolgozásban két IBM-partner működik közre. Korábban, a CIB Bank Java alapú informatikai fejlesztéseiben már megkezdte a fejlesztést a kóddal szűkített, minden be ki az erőforrások technológiai leírásokkal megvalósított. A munkafolyamatok, és megújult a kóddal szűkített, minden be ki az erőforrások technológiai leírásokkal megvalósított. A projekt nagyban szoros határidőket szabott, kihívás felkészültségre jelen egyben a kóddal szűkített, minden be ki az erőforrások technológiai leírásokkal megvalósított.

A CIB Bank IBM alapú SOA-projektje eredményt hozott a rendszerben az integráció fokozottabb mértékű megvalósítására, tapasztalatait majd más bankok is átvették. Nemzetközi lévén az IBM-ek több mint ezer ügyfélrel dolgozik tényleges SOA-projektben.

lehet meg a registry-repository kettős használata nélkül csak így lenne az újraszervezhető a kialakított szolgáltatások, és csak így lehet majd felügyelet alatt tartani az ilyenkorokat.

Az üzleti folyamatok felügyeletére való BPM-eszközök is egyre fontosabbak a SOA-tervezés korai szakaszában. Az IT-szakemberek hosszú ideje is nem kaptak betekintést a magukhoz szorított üzleti folyamatok világába, az üzleti elemzők eszköztáráról pedig képtelenek voltak összehangolni a két oldal, a technológia és az üzlet közötti. A szabványokra épülő BPM-eszközök az utóbbi években egyre elterjedtebbé válnak az üzleti életben.

A BPM-eszközök ilyenformán jól használhatók a SOA-projektben a fennléte és a leírás feléle irányuló – üzleti és technológiai – felügyelést összehangolásra, mivel amik maguk is a környezetben gyökereznek, mivel amik maguk is a környezetben gyökereznek.

Kiseb lépésként és követelményként beavatkozásra nem támaszkodhat – nem munkafolyamat jellegű, hanem rendszer és rendszer közötti kommunikáció kiaknázó – SOA-projektet BPM-eszközök nélkül is elvégezhető. De ha nagyobb szabású, a vállalat több részlegét vagy részleget átvevő folyamatokról van szó, akkor nem érdemes komolyan a használatát. A BPM-eszközök alkalmazása révén a folyamatok hosszú távon is hatékonyak és adaptálhatók maradnak majd. **F**

Szolgáltatásalapozás

A szolgáltatások nem alkalmazások – legfőképpen ezt érdemes megjegyezni. De még jobb, ha az alkalmazások funkcióinak gondoljuk el őket. Ez megnyitja a fejlesztésben és abban a módban is, ahogyan megoldásokat lehet összeépíteni belőlük.

Minden szolgáltatásnak van egy egyszerű és egyeds – többi szolgáltatástól független – rendeltetés. Ezekből az egyszerű szolgáltatásokból azután könnyen építhetők ki összetett, kompozit alkalmazások. Egy-egy szolgáltatás úgy használható a többi, mintha azok a kompozit alkalmazás saját funkciói lennének.

Ez az ontológus a szolgáltatástervezés egyik legfontosabb alapelve. A szolgáltatást mindig függetlenül mindig végrehajthatónak kell lennie.

A szolgáltatás másik alapvető tulajdonsága az újrahasonlíthatóság. A szolgáltatást így kell megtervezni, hogy a működését és az adatokat is felőleje, de ne kösse őket egyik alkalmazáshoz sem. A szolgáltatás heterogén környezetre van szánva, és az annyit tesz, hogy nem hívhatók natív csatlakozóelektre vagy platformokra. Így Linuxra épülő szolgáltatásokat hívhatnak kell lennie a windowsos, a macos, stb. a nagygépes alkalmazásokhoz is.

A tervezés további fontos szempontja az elvonatkoztatás. Ez is azt jelenti, hogy el kell fedni a proto-

kollokat, adatlelési rétegeket és biztonsági mechanizmusokat. Ennek az absztrakciónak a jóvaltárol a szolgáltatásokat egyszerre több felhasználó vagy szolgáltatás is elérheti. A fejlesztéskor azt is szem előtt kell tartania, hogy a SOA-környezetben a szolgáltatásokat összetett alkalmazások alkotóelemeiként újra fel lehet használni. Esztéris érdemes „a kevesebb több” elvét követni, és észneri kerülni a követet tartani a szolgáltatások mérését. Senki sem szeretne kompozit alkalmazásba olyan szolgáltatásokat illeszteni, amelyeknek a funkcionálisból alig valamit használ ki. És a szolgáltatásokat szabványokra kell építeni. A fejlesztéskor hajlamosak nagyvonalban kezelni ezt a követelményt, pedig a legkisebb mulasztás is romba szedheti a szolgáltatásokat az együttműködésre.

Jóllehet a szállítás és a piacoktat is sokat várnak a SOA-tól, a szolgáltatásfejlesztésnek egyelőre nincs igazán ígéretes eszközkészlete. A piac legnagyobb szereplőinek kínálataiban ott vannak ugyan a szerverfelépítés felőlelé fejlesztési keretrendszerek, de azokba még nincsenek igazán jól belevagyra a

BPEL projekt a Fővárosi Csatornázási Művekkel

Ezen a nyáron indult el a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. (FCSM) ügyfélszolgálati munkáját segítő új informatikai rendszer; ez az Oracle legújabb eszközeivel, köztük a BPEL (Business Process Engineering Language) folyamathatározó nyelv alkalmazásával készült.

Az FCSEM nemrégiben úgy határozott, hogy mára cseréli hat sziget alkotta informatikai rendszerét, és folyamatvezérléssel teszi a munkavégzést. A projekt a folyamatok és szereplőkörök végiggondolásával indult – ez a munka 2004 májusától tartott. Fel kellett térni, hogy a munkatársak miként foglalkoznak az ügyfelekkel, melyek az engedélyezésben, a hiba- és számlarendelési felvételeiben és megoldásban használatos lépések.

Kiderült, hogy a hat szigetrendszer egymástól függetlenül működik, elképzelt kerülni az adatkapcsolat, itt is, ott is találunk benne az ügyfelektől kezdve minden egyébről is adatot, az azok nincsenek feltétlenül összhangban egymással. A különbözők között rögzített adatok pedig neheztük az ügykezelést.

A következő szakaszban elkészült a működési folyamatokat felvázoló logikai rendszertervezés. Az új rendszerben a sok alap lépést a BPEL-ben leírt program vezérel tovább az ügykezelésben. A bevezető új automatikus vizsgálókat meggyi át, majd a háttérben az érdelem ügyintéző megkapja az ügy. Ő meg tudja az ügykezelés a tartalmát, az eredményt a rendszer felhasználóhoz hozza, az pedig egy beválasztással elvégzett feladattal a következő szakaszba. Így minden átlátható, kivételként, az ügyintéző bármikor felhívhatja a feladatot, mert pontosan tudni fogja, hogy hol tart, miféle az ügyfél is, könnyebben kaphat felvilágosítást arról – vagy az ügyintézőtől, vagy az ügyfélkommunikációs menedzserrel is, hogy hol tart az ügy. A távoli tervek szerint internetes ügyintézés is lesz: az ügyfél önkiszolgáló módon is választ kaphat ügyének előrehaladásáról.

Ez az új rendszer az FCSEM még a nyáron üzembe helyezi, és attól fogva az ügyfelek az új folyamathatározó találkoznak majd a napi ügyintézésben.

Megismételhető minőség

A Sun Microsystems Kft. egyéves futamidőre tervezett SOA-projektje hat hónapja ezúttal indult egy hazai pénzintézetnél. A bank átláthatóbb folyamatait és tranzakciókat vár az integrációs projektől –, hogy gyorsabban reagálhasson a piaci várakozásokra és csökkenthesse működési költségeit. A pénzintézet rendkívül dinamikus vállalkozás, a bankok között, ezért a banki alkalmazások számára átlátható minőséget fog, például egyre gyorsuló ütemben. A bank egyre több információt alakít nyit ügyfélről, és az ezeket többébbéget az újabb alkalmazások bevezetéséről jár egyébről. Az alkalmazásokba foglalt üzleti logika közzétételéhez össze kell kapcsolni a meglévő rendszereket, és új rendszerekkel formálni őket, ehhez pedig hatékony kapcsolószék – alkalmazásintegrátor – szükséges.

A projekt a Sun SOA RQ (Repeatable Quality) bevezetési módszerrelan kezdte halad. A módszertan Wagonban egy iteratív SOA fókuszú módszertan; gyorsan és megismételhető módon lehet vele vállalati integrációs projekteket végrehajtani Sun Java CAPS környezetben.

Maga a módszertan web alapú, szablonokat és mintákat ad a gyors és magas színvonalú bevezetéshez. A bevált gyakorlatokra támaszkodó megoldások gyorsabban implementálhatók, gyorsabban lehet elajándítani, megtanulni az alkalmazásokat. Az üzleti szempontokat szem előtt tartva a Sun Magyarország a technológiai integrációval üzleti integrációt juttatja el a magyar pénzintézetnél. A SOA RQ iteratív és inkrementális jellegű folyamat rövid idő alatt mérhető üzleti értéket szolgáltatott a banknak. »

szolgáltatásintegrálók és a nagy architektúrák együttes létrehozásának eszközei és folyamatai. Ehhez az eseményre ma az IBM Rational szoftverfejlesztő platformja és a BEA WebLogic Workshop ill a legközelebb. A kintart azonban minden bizonyos bővíteni fog.

Az elkészült szolgáltatások bevezetéséhez tesztelés kell – tesztelés és tesztelés. Ez megint egy nyilvánvalóan túrt megállapítás, mivel a tesztelés előfeltétele a sikeres szoftverbevezetésnek is. A SOA-környezet sajátossága, a használt szolgáltatások sokasága azonban nagyon növeli az összetettséget, bizonytalanságot. A szolgáltatások fejlesztésére és futtatására vonatkozó szabályokat érdemes tehát menet közben felülvizsgálni és frissíteni, és velük rögzíteni a tesztelés folyamatát is finomítani. Ezáltal a SOA-környezet rugalmasan és megbízhatóan lehet majd mérhető – még akkor is, ha olyan szolgáltatásokat és alkalmazásokat kell bevezetni, amelynek el a felhasználó eredetileg nem is álmoltott. »

A SOA környezetben elérhető szolgáltatások egyének között általában tömörül és a hagyományos IT-alkalmazásoktól, hogy a formájukhoz hasonlóan világosan definiált funkciókkal és paraméterekkel ötvözik meg a fogyasztókat – az alkalmazásokat, illetve változatlan belső és külső felhasználókat.

Szolgáltatások kertje

A felügyelet vonatkozásában mindez megfelelő követelményeket támaszt a szolgáltatások készítésére, megfigyelésére és rugalmasságára nézve. A szolgáltatásokat a rendszerleíró adatbázisban (registry) teszik közzé, vagy még inkább egy járulékos metadatumok s magában foglaló központra tárolják (repository). Ezen a helyen feltehetően fel kell „cikkélni” a vállalat valamennyi szolgáltatását, és további adatokat – metadatumokat – kérhetünk róla. A vállalat IT-osztálya is a jóllehet önszerveződő adatkra támaszkodva tartja karban a szolgáltatásokat, és teszi alkalmasnak őket a külső vevőknélküli központosításra.

A szolgáltatásorientált környezet fenntartásához szerepmeghatározás különösen fontos ez a folyamatos gondoskodás. Ha a szolgáltatást szerzők tekintjük, akkor mindezt természetesen hosszú távra kell megtervezni. Szerepeknél tehát érvelni kell, ha a szolgáltatást frissíti a készítő, mert különböző alkalmazások hamarosan megkülönböztethetők. Ez egy SOA környezetet mutatni vagy több azé a szolgáltatás is lehet. Ezek kapcsolatait a szolgáltatások szerzői közzé teszik nyilvánosan, amelyek megfigyelésük többé közzé a vállalat szolgáltatásainak és a díjazás. A repository-nak ezeket az adatokat is naprakészen érlelni kell.

A szolgáltatások felügyelő rendszereknek közzé kell tenniük, hogy közvetlenül működnek a szolgáltatás és a fogyasztó között. Ezeket a projektet – igazán az is nevezik őket – az adminisztrációs felügyeleti konzol-

okról kísérni figyelemmel. Ezzel a webes szolgáltatások készítés nyelvére, a SOAP-ra épülő, rugalmasan mérhető architektúrával nagy számú szolgáltatást és tranzakció felügyelhető. A projekt juttatja érvényre a felügyelő komponens kialakított szabályokat. A szabályzat az írás elől, hogy milyen műveletkorokat kell végrehajtani a SOAP-üzenetekkel.

Ilyen művelet lehet például a titkosítás, a dekódolás, az üzenet aláírása, az aláírás ellenőrzése, a felhasználó azonosítása, a hozzáférés ellenőrzése, a naplózás, XML-átalakítás és a protokollkonverzió. A hagyományos alkalmazásokban ezek mind benne vannak, a SOA-környezetben viszont külön rétegekben adhatók meg a szolgáltatásokhoz. A felügyelő rendszerrel többé az üzenetekről származókat készíthetnek, és a különböző osztályokba sorolt szolgáltatások működésükben következetesen érvényre juttathatók őket.

Az odligi tapasztalatok szerint a SOA-környezetet hasonló szerzők között több is külön repository-val használ a fejlesztés és az üzemelés támogatására. Ezt esetleg érdemes lehet követni, mivel a redundancia már csak biztonsági okokból is szükség lehet.

A vállalat kiterjedtegen tároló és felügyelő rendszer nélkül is bevezethet egy-két webszolgáltatást. De ha valóban elzárta magát a SOA kialakításra, akkor nem tartózkodhat ezeken a nélkülözhetetlen alkotórészek. A repository és a felügyelő rendszer egy-egy fele az egészek, egymásműködésük alkotja a stabil, megfigyelhető és magas üzemeltetésű szolgáltatásokat alapját. ▼

Összeállította: Székely Ágnes, a Magyar Telekom vezetője

Átömlővők

A HP SOA-ra épülő megoldást épített ki a DreamWorks Animations filmgyártó cégnek. Ezzel a DreamWorks cég egy-egy szektor helyett az egészszektorre a maga üzleti folyamatait.

A HP – ügyfélrel szorosan együttműködve – a maga kulcsfontosságú üzleti alkalmazásait egyetlen új architektúra kapcsára fektette, s az eredményből készült a DreamWorks munkafolyamatait, és egyidejűleg a különböző alkalmazások megújított és közzétett.

A Linux operációs rendszerrel dolgozó SOA-projekt beletartozott a DreamWorks meglévő alkalmazásainak átmozgatásába, a rendszere – és a hálózati – teret átkészítette. Ezáltal a cégnek végre van egy olyan központi létesítmény, amely az adatok mellett felügyelő funkciókat is felvállalja és közzétartozókat, valamint az alkalmazásokhoz kapcsolódó munkafolyamatait.

A filmgyártó a szorosan együttműködő alkalmazás mellett több más üzleti szolgáltatást is a SOA-ra helyezett egyének között a vállalat céljait, az alkalmazást hirtétől, a szabványoktól, a vállalat elvárásaitól kezdve megújította. A SOA-architektúra rugalmassága lehetővé teszi a DreamWorks újabb üzleti alkalmazásait az új rendszerhez és támogatja vele a folyamatban lévő fejlesztéseket.

Építőkövek kompozit alkalmazásokhoz

A nagyvállalat körében hagyományosan lévő SAP stratégiai központi szerepet játszik a szolgáltatásorientált megközelítés, az a cég Enterprise SOA-nak nevezte. Felújítás során a SOA üzleti tevékenységét kihasználja, a folyamatokat gyorsan és rugalmasan lehet kialakítani, technológiák, üzemeltetés tekintetben pedig azt, hogy megújítsák a rendszereket, és kibővíthetők tovább lehet a működésük.

A modellnek a tanácsadás és a bevezetés műveleténél mellett részül azok az Enterprise Services technológiák is. Ma vagy határozottan ilyen nagyvállalat szolgáltatásait lehet elvárni. Ezekből az építőkövekből a SOA környezetből az SAP és a partneri, illetve maguk az ügyfél is könnyen és gyorsan letehetik létrehozni kompozit alkalmazásokat.

A nagyvállalat megújított vállalkozást nagyon érdekli a SOA, de egyelőre kevés bevezető projekt indult el – mondja a kiterjedtegen Ericot Gilox az SAP Hungary vezetője.

– Ennek az az oka, hogy ezek az szervezetek most alakítják ki maguk SAP-stratégiájuk alapját. Ebben a szakaszban inkább a technológiai szinten foglalkoznak a szolgáltatásorientált architektúra kérdéseivel, az architektúra maga általában meg nem volt kialakított szorított stratégiákkal. A SOA-környezet kialakítása fontos az hosszú távra szóló projekt, az alkalmazás és a külső világ nagy szervezetek közötti működés megújítása. Ez az új szektorban az új vállalatok maguk közül foglalkoznak a szolgáltatással, s az év végén, a jövő év nyarán várhatóan több SOA-bevezetés is elindul majd Magyarországon. Mivel az a téma nagyon idősebb, az a szempont 17, az 20. körül tartani SAP 2007. 10. konferenciáján keresztül foglalkoznak majd a szolgáltatásorientált architektúrával.

VISSZAVÁSÁROLNA A MICROSOFT

Üzleti eredményei mellett a Microsoft bejelentette 40 milliárd dolláros részvény-visszavásárlási tervét. A negyedik negyedévben elért 2,83 milliárdos bevétel tartalmazza a különböző fejlesztések kiadásait és az adóterheket.

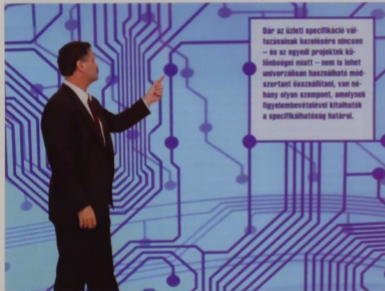
www.computerworld.com/cikkek/microsoft

JÓL KERES AZ APPLE

Ismét csúcson az Apple? Történetének második legeredményesebb negyedévéért zárta az almás cég. A Macintosh számítógépek és az iPod médialejátszók szállítással együttesen a cég 4,37 milliárd dollár bevételre tett szert.

www.computerworld.com/cikkek/apple

természetéből adódóan – korlátozó tényező lehet a tudás, illetve a műszaki-szervezési erőforrások szűkössége. A legtrükkösebb hiba azonban az szokott lenni, hogy az üzleti specifikációban a cég aktuális üzleti igényeit fogalmazzák meg, és nem gondolnak arra, hogy ezek az igények később, akár a fejlesztés befejezése előtt is megváltozhatnak, illetve módosulhatnak – magyarázta a tanácsadó.

Értelmezési nehézségek

Egy komplex rendszer esetében, a specifikálhatóság terén további gondot okozhatnak az értelmezési nehézségek: egy egyszerű rendszerrel kevés az esélye annak, hogy a specifikációt félreértjük, egy bonyolultabb rendszer esetében azonban sokkal több ilyen tisztázatlan pont maradhat. Már-már filozófiai kérdés, de egy szoftverfejlesztésnél nagyon is égető probléma lehet annak eldöntése, hogy melyik a valódi specifikáció: az, ami le van írva, vagy az, amit a fejlesztők azon értenek. Abból is sok probléma származik, ha például a fejlesztők egy angol nyelven megfogalmazott specifikáció alapján dolgoznak, de nem mindenki beszél jól a nyelvet, és így egyes kifejezéseket félreértenek.

Korábban mindez nem volt igazán probléma. Az volt az elfogadott módszer, hogy a specifikáció során lépésről lépésre kell haladni. Magyarországon az egyik legelfogadottabb ilyen módszer az SSADM rendszertervezési és tervezési módszer volt, máris azonban kiderült, hogy ez nem alkalmazható eredményesen, mivel azt a tényt nem tudja kezelni, hogy az idő múlásával változnak a rendszerrel szemben támasztott üzleti elvárások, illetve kériáramok. Mivel minden egyes komplex rendszer egyúttal specifikáció igényel, ezért a gyakorlatban nem lehet olyan specifikációs módszertant létrehozni, amelyet minden esetben lépésről lépésre használni le-

Kitolható korlátokkal

A komplex informatikai rendszerek fejlesztésénél, a rendszer üzleti specifikációjának műszaki specifikációjá alakítása során számos körlátba ütközhet egy vállalat. Ezek egy része elkerülhetetlen, de ha felkészülnek rájuk, rengeteg pluszmunkától óvhatják meg magukat – állítja a Stratis tanácsadója. [írta: Mozsik Tibor]

Egy komplex rendszer fejlesztése alatt sok problémával kell megküzdnie a projektben részt vevő félnek, és ez abból adódik, hogy a rendszer specifikálhatósága több szempontból is korlátozott. Ezek egy része – a komplex rendszerek természé-

től adódóan – ugyan magától értetődik, a legtöbb esetben azonban megemlíthetünk erre kellő figyelmet a projekt résztvevői, az eredmény egy rosszul vagy egyáltalán nem működő szoftver lehet – hangsúlyozta *Molnár Domokos*, a Stratis tanácsadó cég igazgatója.

A problémák szinte mindig abból adódnak, hogy a rendszer üzleti specifikációját műszaki specifikációvá kell alakítani; az absztrakciós szintek közötti különbségből pedig számos félreértés adódhat. A műszaki specifikációt követő megvalósításban – a dílog

ÜZLET

betne – állítja a szakember. Ugyanakkor vannak olyan modellező eszközök, amelyek segíthetnek a specifikációban – a legelterjedtebb az UML (Unified Modeling Language) modellező nyelv –, de ezek csak abban az esetben könnyítik meg az ember dolgát, ha már tudni lehet, hogy milyen specifikáció szerint épül fel a rendszer.

Gyorsan változó igények

Bármilyen tervezéssel az igényeknek is a komplex rendszerek, az üzleti specifikációt készítő személyeknek első feladata az, hogy tisztázzák, mennyi ideig érvényes az adott üzleti igény. Ezt a lépést azért is fontos hangsúlyozni, mivel ez többnyire elmarad, pedig ezen múlhat a projekt sikere – tette hozzá Molnár Domokos. Ennek is megvannak persze a maga korlátai, hiszen számos olyan eset van, amikor az üzleti oldal nem tud megmondani, hogy egy adott specifikáció mennyi ideig kell érvényesnek tekinteni; ilyen esetben azonban nagy a veszélye annak, hogy egy olyan rendszer hoznak létre a műszaki specifikáció alapján dolgozó fejlesztők, amely nem felel meg az üzleti igényeknek.

Vannak olyan iparágak, ahol az üzleti igények lassan változnak, és az informatikai rendszer üzleti specifikációja nagyjából állandó lehet. De számos iparágban – így először is a telekommunikációs szektorban – nagyon gyorsan megváltozhatnak az üzleti igények, amelyeket az éppen fejlesztés alatt álló rendszerben is le kell képezni. Minden iparágban belül megvannak azok a fő területek, amelyek az üzleti stratégia legfontosabb részeit, és így az informatikai rendszer üzleti specifikációjánál közelebb kerülhetnek a legutóbbi problémák. A távlatokban ez a terület a szolgáltató telekommunikációs társaságoknál rendkívül éles versenykörnyezetben egy távlatú céget a különböző, bonyolult társaságokhoz juttathatnak leginkább versenyelőnyös. A termékfejlesztés gyors ütemben zajlik, és a marketingesek gyakran találják ki a korláthatóan teljesen elérhető árazási terméket, amelyet azután a számlázórendszerben is tudni kell gyorsan, pontosan leképezni.

Naprakész specifikáció

Az éles verseny miatt a telekommunikáció mellett a másik leggyorsabb

informatikai felhasználó a pénzügyi szektor, ahol a komplex informatikai rendszerek specifikációjánál is hasonló a helyzet. Különböző csak annyit, hogy bár itt is rendkívül gyorsan változnak az üzleti igények, illetve ezáltal a problémák, a megoldások azonban általában standardok, mivel itt jellemzően kevés a korláthatóan gyökeresen eltérő új szolgáltatás – vélekedett a Stratis tanácsadója. Más iparágak esetében, bár a rendszerek itt is bonyolultak lehetnek (például az iparban a termelésmenedzsment rendszerek, vagy a kereskedelemben az értékesítést bonyolító rendszerek), általában lassabb ütemben változnak az üzleti igények, így az előbbieknél viszont nehézségérk ritkábban jelentkeznek.

Molnár Domokos
igazgató
Stratis tanácsadó cég

Bár az üzleti specifikáció változásainak kezelésére nincsen – és az egyedi projektek különbségei miatt nem is lehet – univerzálisan használható módszertant összeállítani, létezik néhány olyan szempont, amelynek figyelembevételével kitörlhető a specifikálhatóság határai. Az üzleti specifikáció leírásánál érdemes először a statikus vagy legáltalában a lassabban változó részeket előlre venni, és a gyorsabban változó részeket specifikálást a végére hagyni. Így naprakészebb lesz a specifikáció, és az üzleti igényeknek megfelelő változatosság is könnyebb áttekinthető mind az üzleti, mind a műszaki specifikációban. Ilyen lassabban változó, kevesebb kockázattal el-

készíthető specifikációs elem lehet például az árazás is, amely a távlatos szolgáltatások esetében darabítás, idő alapú vagy éppen forgalomfüggő lehet. Ugyanakkor már egy lebeszélhető kedvezmény is egész árazási rendszer megváratlatható, ezért az ilyen kedvezmények specifikációjának rendszerbe illesztésére is idejekorán gondolni kell.

A szoftverfejlesztés természetének megfelelően előbb egy modell, illetve egy alap keretrendszer alakítanak ki (ez teszi ki a fejlesztés első, körülbelül 10 százalékát), amelyet az üzleti rész implementálása követ (ez tehát a fejlesztés mintegy 70 százaléka). Ha tehát egy olyan specifikáció alapján fejlesztenek ki egy rendszert, amelynek már a keretrendszer is a gyorsan változó üzleti igények alapján készítették el, így legrosszabb esetben akár a teljes rendszert ki kell dobni, és előlől kell kezdeni a specifikációt, illetve a fejlesztést.

Ki a felelős?

Fontos szempont még a megfelelő szervezeti felelősségi háttér kialakítása: a rendszer üzleti specifikációjának naprakészen tartásáért az üzleti oldal kell felelőssé tenni, de a gyakorlatban sokszor nem így történik. Erre azért van szükség, mert csak az üzleti vezetők látják ez a cég üzleti stratégiáját, és csak ők tudják az kommunikálni, illetve az üzleti igények alapján az informatikai rendszer üzleti specifikációját elővezetni. Az üzleti oldal ezért drákauláté kell tenni a specifikáció karbantartásában. Hasonló megfontolások érvényes bevonnai a fejlesztésre a szoftver végfelhasználóit is: hiába készül a specifikáció alap-

ján egy kiválóan működő rendszer, ha azt a vállalat munkatársai nem tudják vagy nem akarják használni.

Különböző megközelítések vannak arra nézve, hogy az üzleti specifikációt kinek kell elővezetni: ha a cég saját emberei készítik ezt el, annak az lehet a hátránya, hogy ők ilyen munkát korábban nem végeztek, így általában nem tudják, hogy a specifikációnak milyen információkat kell felépítenie. Ha mégis a specifikációt készítik, és a cég a specifikációkat, akkor ők erre az időre lehetnek ki kell venni a szervezeten belül. Még ilyen esetben is gyakran előfordul, hogy az üzleti specifikáció elő rántására ugyan jókának tűnik, az implementációban azonban kiderül, hogy nem konzisztens – figyelmeztette Molnár Domokos.

Az sem jó megoldás, ha az üzleti specifikációt teljes egészében külső tanácsadó készíti el. Ebben az esetben lehet, hogy az pontos lesz, de nem biztos, hogy üzletileg megfelelő majd a cég igényeinek, emellett annak is fennáll a veszélye, hogy senki nem fog érteni a rendszerhez a cégen belül. Hosszú távon az tehát az optimális megoldás, ha a tanácsadók a cég munkatársain megtanítják az üzleti specifikáció elkészítését. Molnár Domokos hangsúlyozta egy komplex rendszerreket hasonlóan cég sem engedheti meg magának, hogy nem fektet energiát abba, hogy a saját emberei megtanulják a rendszer működését, illetve felkészüljen a rendszer üzleti specifikációját. ▽

BIZTONSÁG

Gondolkodó hálózat

A Cisco Systems nemrég Londonban számolt be fejlesztéseinek irányairól, arról, hogy a vállalat hogyan készül a biztonsági kihívásokra, illetve a nagyvállalati hálózati környezet fejlesztésére. Az alábbiakban ezeket mutatjuk be.

[írta: Barabás Balázs]

Ahogy a környezet és beváltási követelmények egyre bonyolultabbá válnak, úgy a vállalati informatikai vezetőinek is egyre több elvárásnak kell megfelelniük. A vállalatvezetés részéről alapvető elvárás, hogy az üzleti folyamatok eltekinthetők legyenek, és az informatikai rendszer teljes mértékben támogassa a döntéshozatalt, vagyis általában a vállalatvezetést és a felügyeletet. Ezért párhuzamosan a biztonsági tényezőket is figyelembe kell venni. Technikai szinten mind a folyamatos kapacitásbővítést és/vagy korszerűsítést igényel, ugyanakkor a vállalat érdekei ezzel egy ellentétesek; a tendencia ugyanis az, hogy az informatikai kiadások szinten maradjanak, de a lehatóság szerint inkább csökkenjenek. Mindez a kiszolgáló, a tárolás és a szerverek konszolidációját teszi szükségessé. Ha egy konkrét példát néznénk, akkor egy ügyfél és egy kiszolgáló közötti művelet – például egy alkalmazás másolása – 4000 oda-vissza utat jelenthet. LAN hálózat esetében 1 ezermásodperces késleltetésű számolás ez 4 másodperces várakozást, WAN hálózatban pedig akár 10 percet is igénybe vehet (150 ezermásodperces vevő alapú). Egy több településes vállalat esetében a kiszolgáló frontotárs és az eszköz költség elérheti a 30–40 ezer dollárt évente, míg a Cisco Wide Area Application Engine (WAE) segítségével ez a költség lecsökkenthető évi 10 ezer dollárra.

Andrew Elder
üzletág igazgató
Cisco Systems

ak alkalmazása a fenyegetések megakadályozásában.

Ez a persze intelligens, átfogó információs hálózatot igényel, amely a vállalati környezetben szolgáltatásorientált hálózati architektúrákat (service-oriented network architecture, SONA) felváltja, kereskedelmi környezetben fejlett üzleti kommunikációs architektúrákat (smart business communications architecture), a szolgáltatás részéről pedig új generációs IP-hálózat (IP NGN) alkalmazásait. Ebben a rendszerben új elemként jelenik meg a biztonság mint architektúra,

Ennek lényege a fejlett technológiák és biztonsági szolgáltatások alkalmazása, vagyis hogy idejében megfelelhetők legyenek a vírusok és általában a rosszindulatú kódok terjedésének határai, hogy védhető legyenek a kritikus rendszerek, párhuzamosan a személyi jogok védelmével. Ez azt jelenti, hogy a biztonság legyen integráns és alapvető része a hálózatnak, vagyis három tulajdonságra van szükség:

- integráltság – minden alkotórészeket védelmi pontnak kell lennie
- kollaborativitás – a támadások megállításához a szolgáltatások és az eszközök közötti együttműködésre van szükség
- adaptív szemlélet – proaktív biztonsági technológiák

ami viszont szükséges eleme az önmagát védő hálózatnak.

Bekapcsolódnál a dinamikába

Andrew Elder, a Cisco Systems fejlett technológiák és digitális média üzletágért felelős igazgatója, lapunknak elmondta: Kelet-Közép-Európa a Cisco számára nagyon érdekes piac, s ha a fejlődés dinamikáját nézzük, simulatorként mondható. A bővítés mértéke jóval meghaladja a

nyugat-európai, jóval gyorsabban alkalmazkodik annak, a munkaerő nyelvtudása nagyon jó, ezért igazán lesz nyomon követni az üzleti eseményeket az elkövetkező években. A Cisco részéről folyamatos befektetésekre lehet számítani ebben a régióban, mivel a vállalat bővenni szeretne piacot. A befektetések során fontos szempont az adott ország gazdasági fejlettsége, földrajzi elhelyezkedése, a munkaerő nyelvtudása és szaképzettsége.

Nincs olyan ország, amely minden szempontnak megfelel, de van, ahol mindenképpen érdemes befektetni, és ide tartozik Magyarország is. Kérdésünkre, hogy mennyire igazságtól egy befektető számára, ha az adott ország költségvetésében nagymértékű deficit mutatkozik, illetve ha a kormányja jelentős irratásokra készült, Andrew Elder elmondta: ha a befektetőnek csak rövid távú céljai vannak, akkor ezek a tényezők valóban aggasztóak lehetnek. A Cisco azonban viszonylag fiatal vállalat, csupán 20 évvel ezelőtt jött létre, és neveri szertart még 150-200 évvel jelen akar lenni a régióban. Jelenlegi befektetésével reményes szertart lesz bekapcsolódnál abba a dinamikába, amelynek révén hatással lehet a politikai-gazdasági folyamatra, megvédheti így, hogy hozzájáruljon az ország helyzetének javításához. A Cisco ugyanakkor a közeljövőben a fejlesztési tevékenységét továbbra is az Egyesült Államokban végzi, a Kelet-Közép-Európai régióban más, szolgáltatni jellegű tevékenységeket tervez – mondta Andrew Elder.

TECHNOLÓGIA → Konfiguráció és biztonság

A hálózatok kapcsán – főként nagyvállalatok esetében – érdemes nagy figyelmet fordítani a konfigurálásra – mondta Steve Ville, a Voyence kereskedelmi alelnöke. – Elképzelhető egy olyan helyzet, amikor például egy pénzügyintézet menedzselte szolgáltatásokat vesz igénybe, és olyan változtatásokat végez, amelyek nem engedélyezettek. Ez az egész hálózat összeomlásához vezethet, vagy – ami talán nagyobb veszély – biztonsági részek nyílnak a hálózatban. Ezért szükséges van olyan figyelő (monitoring) és ellenőrző eszközök beépítése, amelyek lehetővé teszik, hogy a változtatások összhangban legyenek az üzleti folyamatokkal és a hálózat sajátosságával. A Voyence több gyártó –

gyi a Cisco – rendszereirek szálított ilyenfajta eszközöket, és ezek segítségével lehetővé válnak a többféle platform menedzselésével egyetemes platform lehessen végezni. A Voyence egyikékként nemrég globális megállapodást kötött a HP-val, amelynek révén a vállalat ügyfelei a Voyence által szállított automata konfigurációs megoldással rendelkezhetik az HP OpenView Network Configuration Manager a kapcsolókra és útváltószűrőkre is kiterjeszti – gyártástól függetlenül – a változtatási és konfigurációs lehetőségeket. – A jövő egyikékként az automatizált, önmagukat javító infrastruktúr irányba mutat – mondta Steve Ville.

Steve Ville
kereskedelmi
alelnök
Voyence

A biztonság mint architektúra

Egy másik megoldás a fontos lehet a vállalatoknak, az önmagát védő hálózat, a Self-Defending Network.

ÖNKORMÁNYZATI INFORMATIKA

Téglák bitekből

A győngyösi önkormányzat a GVOP-pályázaton elnyert pénzen megkezdte internetes szolgáltatásainak építését, amelyet komoly technológiára alapoz. Az önkormányzat előbb kipróbálja, hogyan is működnek ezek az internetes technológiák, és csak később terjesztik ki széles körben a szolgáltatásokat. Az elektronikus önkormányzat virtuális megalapozásában a Magic (Onyx) Magyarország termékét használták. [írta: Vass Enikő]

A győngyösi önkormányzat informatikai és beszerzési irodájának vezetője, *Tompai Boldizsár* szerint már a pályázati leírásból megismerhető (GVOP-pályázatok) elkerülni azokon gondolkodni, hogy hol, milyen formában tudnának csatlakozni. Az önkormányzatnál (ahogy sok más önkormányzatnál az országban) az informatikai költségvetést keret alattián kimerül az általánójárák kifejezéssel és (vagy) egy-két gép vásárlásával, illetve a megvásárolt alkatrészek utáni pótlásának beszerzésével. Olyan megoldást kerestek, amely megfelel a pályázati feltételeknek és azok célkitűzéseinek, ugyanakkor a beható fejlesztési igényekkel is összhangban van. Az irrodavezető szerint ez volt az egyetlen le-

hetőségük egy nagyobb méretű fejlesztésre, olyannyira, amely nemcsak esztétikusárról szól, hanem valamilyen koncepció szerinti elképzelés megvalósításáról is. A pályázati elképzelések kiértékelésénél után több szállítói tervmódot is megnéztek, köztük a Magic (Onyx) Magyarország megoldását. A cég ajánlata azért volt érdekes, mert olyan informatikai megoldásokat ajánlottak, amelyek platformfüggetlenek, és heterogén környezetben is képesek az adatintegrációra. „A pályázatonban felvázolt elképzelés a modulárisnak évnének és az egymásra épülő fejlesztési lehetőségeknek egyaránt megfelel. Ennek az elképzelésnek egy részét valójában most meg a kapott pályázati összegből” – tájékoztat *Tompai Boldizsár*.

Szabó Márton, a Magic (Onyx) Magyarország kereskedelmi és marketing-igazgatója hozzátette: „A tavalyi évben kiírt közbiztonsági pályázat sikerült megnyerni, és ez elősegítette annak kibővítését, hogy egyúttal több mint 10 éves tapasztalata van az önkormányzati területen (közel 200 önkormányzat használja a Magic Onyx rendszerét), emellett anyavállalatunk integrációs és elektronikus megoldásokat is gyárt. Az önkormányzat az elektronikus szolgáltatási területen egy időben akart tapasztalatot szerezni, hogy előbb egy kevésbé kritikus területen kipróbálják magukat, majd a tapasztalatok birtokában elkezdik az »elektronikus felhőkarcoló« építését. Ajánlatunkban igyekeztünk hangsúlyosni – mondja *Szabó Márton* –, hogy az általuk képviselt integrációs portáltechnológiát valóban támogatja az önkormányzat jelenlegi elektronikus szolgáltatási igényein, és kiváló műszaki alapot adnak majd a elektronikus önkormányzat teljes szolgáltatási körének kialakításához.”

a portál és a kínált szolgáltatásokat is egyébe fogja. Ennek az elvárásnak a Magic iBOLT Integrációs Platform és Portal termékesábról felelt meg, és ez volt a műszaki alapja az internetes szolgáltatások megvalósításának. (Az iBOLT Portal által megvalósított elektronikus szolgáltatási rendszer, a környező érdeklődés érdekében *elérhető Kiszeg-Portálon*.)

A győngyösi önkormányzat a portál segítségével három fő kategóriába

TUDTA-E → Távoktatás önkormányzati dolgozóknak

Az e-közigazgatásról Kaposvártól gyűjtötték össze az önkormányzatok munkatársai számára című e-learning képzést több mint 700 közigazgatási hivatalból 4500-nál is több munkavállaló hallgatta a Csoepe folyamatos tanult támogatás mellett.

A képzés 2006 májusának első napjainak időtartama alatt, és a tananyag 60 százalékos sikeres részvételi arányával felmúlt minden vizsgázót. A hallgatók lementésével ezzel a nemzetközi e-learning trendekkel viszonylag alacsony maradt, ráadásul az általában nehézkesebb tartott tananyag a tanulóknál több mint 90 százalékos eredményes oldottságot, vagy a képzésben résztvevők közül 2567-en részvételük okkollá vált.

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium 2006 februárjában a Csoepe Távoktatási Központ segítségével a távoktatási formában speciális képzést indított önkormányzati munkatársak számára, amely igyekszik megadni az online vizsgák címet. Az e-közigazgatásról Kaposvártól gyűjtötték össze az önkormányzatok munkatársai számára című képzést olyan igényfelmérésre építve meg, melynek során több mint 100 önkormányzat,

valamint közel 200 önkormányzati alkalmazott adta meg munkahelyi technikai, infrastrukturális adottságára vonatkozó adatait. A kérdőívekben említett a képzés iránt érdeklődők tanulási preferenciáira és a tananyagról kapcsolatos előzetes ismereteikre kérdezték rá.

A képzés során a tanulóknak elajánlották a jelenlegi és jövőbeli munkájához szükséges, az e-közigazgatásról és a szociális elektronikus kommunikációval kapcsolatos ismereteket. A képzés tartalma alapvetően nem informatikai, leginkább az önkormányzatok volt leírtait támogatja, azok nagy lefedettségűvel segít megismerni a képzés célja és olyan program megvalósítása volt, melynek segítségével a résztvevők elismerésük a szociális elektronikus kommunikációval kapcsolatos ismereteket, például az e-közigazgatásról, az e-kormányzatról, az elektronikus aláírásról, a bizalmasról, az ügyfélkapuról, a szolgáltatási önkormányzat hatásköréről nevével megkötötték, a kommunikációs társaságok, a közérkező, az ügyintézési módszerekkel, a monitoringgal, a tárgyalási technikákkal, az internetes távoktatással és a teljes körűvel kapcsolatos tudásukat. •

A pályázat és a portál

A győngyösi önkormányzat a GVOP 4.3.2. sz. pályázaton másodlagos adatszolgáltatásokról kaptak az általános szolgáltatások kategóriába tartozó a forum, szavazás, üzenetfal stb. jellegű szolgáltatásokat, a szakszolgáltatások közé tartozó például a testületi határozatok közzétételét, a hírzónák kiemelt és részletes előfelhívásait, valamint a közművel fenntartók kérelmezését, a harmadik kategóriába pedig a közigazgatási portál tartozik. Itt az önkormányzat teremt ad a kis- és közévvállalkozásoknak (lásd bővebben a *tervezés*), hogy szolgáltatásokat ajánlhassanak az érdeklődőknek. A győngyösi www.magyarutanag.hu oldalról elérhető ügyfélkapuval is össze lehet kötni. Az önkormányzat első körben így döntött, hogy a Móra központi városban egyelőre csak a turiz-

szolgáltató bevezetett szolgáltatásokat az általános szolgáltatások kategóriába tartozó a forum, szavazás, üzenetfal stb. jellegű szolgáltatásokat, a szakszolgáltatások közé tartozó például a testületi határozatok közzétételét, a hírzónák kiemelt és részletes előfelhívásait, valamint a közművel fenntartók kérelmezését, a harmadik kategóriába pedig a közigazgatási portál tartozik. Itt az önkormányzat teremt ad a kis- és közévvállalkozásoknak (lásd bővebben a *tervezés*), hogy szolgáltatásokat ajánlhassanak az érdeklődőknek.

A győngyösi www.magyarutanag.hu oldalról elérhető ügyfélkapuval is össze lehet kötni. Az önkormányzat első körben így döntött, hogy a Móra központi városban egyelőre csak a turiz-

tikai cégek használhatóságot ezt a lehetőséget, így először is ismerkedhetnek meg a rendszerrel, annak előnyeivel és hátrányaival.

A portál különböző témakörökbe tartozó tartalmi körök kialakítását teszi lehetővé, amelyben igény szerint lehet jogviszonyokat hozzárendelni. Például a szavazás oldál bárki elérheti és bárki szavazhat, de a szavazást csak az erre jogosult munkatárs írhatja ki. Vagy például létre lehet hozni az önkormányzat alá tartozó intézmények által kezelt tartalmi köröket, amelyek a számkúra releváns önkormányzati információkat tartalmaznak (például a rájuk vonatkozó testületi határozatokat), és ezeket csak az intézmények érhetik el.

A Kőzig-Portál segítségével a jogviszonyi kérdések is megoldhatók, azok programozási beavatkozás nélkül módosíthatók, állíthatók. A Kőzig-Portál kialakításánál az egyik legfontosabb igény az volt, hogy a teljes tartalmat – cívtárazata a logikától és a megjelenéstől – programozói ismeret nélkül, az adott terület ügyvezetői, előadója karban tudja tartani, hiszen a Kőzig-Portál a pályázat feltételeként minimum 5 évig naprakészes kell üzemeltetni, az erre szánható költségek minimalizálása mellett.

Közös munka

– A másodlagos adatszolgáltatás-haznóvítás egy sor új kérdést is felvetett

– mondta Szulha Márton, a Magic (Nyári) Magyarország kereskedelmi és marketingigazgatója. Ki kellett találni azokat a szolgáltatásokat, amelyek látogatókat tudnak az önkormányzat portáljára vonzani, illetve lefedi a valójában is felmerülő igényeket. Az érdeklődés igazgató szerint az önkormányzattal közelemben, rendkívül egyszerű módszerrel dolgozták ki ezeket a szolgáltatásokat: egy héten át rögzítették, hogy az ügyfelek milyen kérdésekkel, problémákkal, kérésekkel fordulnak az önkormányzathoz. Az önkormányzat addig tipikusan lakosságok kiszolgáló fiókjaként képezte el magát, de a hívások alapján kiderült, hogy nagyon sok kis- és középpályázó fordul hozzájuk.

Tompai Boldizsár elmondta, hogy a bevezethető szolgáltatások tényleg szinte végtelen, annak csak a szerzők forrásait szabnak határt, és szeretnék mind szélesebb körben alkalmazni az önkormányzatit elektronikus ügyintézésben az ügyfélkapu hirtelenségi eljárást. Emellett térségi szintű szolgáltatást is szeretnének elindítani. A tervek szerint idén ősszel élesben indul a rendszer.

Szulha Márton hangsúlyozta, hogy egyik partnerként különösen ASP-szolgáltatást ajánlanak a kistérségi településeknek. A Magic önkormányzati gazdasági, oktatási és ügyintézési, illetve szociális rendszert dolgoztak ki ASP-szolgáltatás néven. Ma 75 felhasználó veszi igénybe az ASP-szolgáltatásokat. A cég hosszú távú stratégiai elképzelése az egybe- és a gyöngyöztöltés önkormányzatit elképzelésével, hogy egy-egy kis térségi átvégve települési ASP-szolgáltatásnak üzemeltetését. ▽

MKB
BANK

Az MKB Bank Nyrt.
informatikai fejlesztés
szakterülete

adattárház-szervező munkatársat keres.

Főbb feladatok:

- kapcsolattartás a felhasználói területekkel, üzleti követelmények felmérése és rendelkezés, az adatbázisok és adatszolgáltatási információk rendelkezés, információ-specifikáció készítése,
- adatbázis- és kliensoldali funkciók specifikációs elvégzése,
- fejlesztési tesz elvégzése,
- felhasználói tesz támogatás,
- elemzések, felmérések készítése az adattárházról.

Díjazások:

- havi/diári közpénzügyi vagy informatikai vezetővel (jónaként) preferált,
- angolnyelv-tudás,
- vállalati szabványok, folyamatok ismerete,
- projektkezelési, informatikai rendszerüzemeltetési tapasztalat,
- a létező és szülői kommunikációs képesség,
- önálló, pontos, precíz munkavégzés,
- munkabiztos,
- rendszerismeret,
- gyors tanulási képesség,
- jó problémamegoldó képesség,
- szervező-és kezdeményezőképeség.

Élőny:

- pényvesített gyakorlat,
- bankkártyám, és/vagy banki kontrollál, és/vagy banki számviteli tapasztalat,
- MS vagy más adattárház-üzemeltetővel szilveszter ismerete,
- lenyűgöző előző szöveti tapasztalat.

Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

Az állásleírásokról bővebben jelentkezzen az MKB Bank Nyrt. honlapján (www.mkb.hu) az állásleírathoz fűzött kiegészítővel, valamint az MKB Bank Nyrt. humánpolitikai igazgatójánál 1021 Budapest pesteni címen lehet.

TIPP → Szolgáltatások a Kőzig-Portálon

Alapszolgáltatások: fórum, gyakran ismételt kérdések, szavazás felület, hírek, halászás, hirdetésfeladás, üzenetküldés, események, álláslehetőségek, oktatás továbbképzés, fórumnyitvatételek, adatszolgáltatás, kedvezmények, online adatszolgáltatás

Szolgáltatások: önkormányzati feladatok igazgatás megkönnyítése, önkormányzati rendszerek, testületi és társulási határozatok, illetve naprendek készítése, területi leosztások változtatás megkönnyítése, közelemben térképek és térinformatikai adatok lekérdezése, tájékoztató beadvány ügyintézés, háziorvosi körzetek és rendelési idők közlése, ügyfélkapu integráció.

Központozási platform: területi programok, szülőhely-átállítás, vállalkozási adatszolgáltatás nyújtása, elektronikus számlaigény bejelentés, elektronikus bejelentés elvégzése, állásbörze. ▽

Megjelenik augusztus 4-én

48 új DVD-ről csak 1847 Ft!

NEGYEDIK TÖRLETSZER BIZTONSÁGOS VÁSÁRLÁS!

Microsoft Virtual PC

SZENEGIÖS ÖSSZALKÍTÁS: Internet Explorer-verők!

13+1 év: Windows Vista

Nyar végi kacsavadászat

A PC-hez köthető legjobb tévék és legendák elosztása

Hálózások

Egy ringben a legjobb ingyenes és fizetős webeszközök programok

Géptelenül

Regisztráció és számlaigény nélkül

REGISZTRÁCIÓ TANÁCSOK PROFIKÉNT

TESTÉRT: www.mkb.hu

Aktuális

• A Vállalkozásfejlesztési és Ipari Főigazgatóság tenderelírást tett közre „Ágazati e-business nyomon követése” címmel. A tender célja az információtechnológia átértékelése és az e-business megoldások nyomon követése és elemzése.

http://www.iforras.hu/engine.aspx?page=showcontent&content=sectoral_e_business_watch

• Az INFOS DG tenderelírást tett közre, amelynek célja a nyilvánosság tájékoztatása az IST elevezési projektek végrehajtásának eredményeiről.

http://www.iforras.hu/engine.aspx?page=showcontent&content=IST-Results_Follow-Up_2

• A bizottság ismertette első javaslatát az uniós távközlési szabályozás le-

külvégelátásáról, amelyet a 2003-as keretszabályozás mostanárt ért el. Nem formális jogszabály-módosítási javaslatok vannak a bizottság asztalán, most csupán a nyilvános konzultáció indul. Tervek szerint a felülvizgálat eredménye részben a jövő év elejétől, részben 2009-től ígélhet életbe.

http://www.iforras.hu/engine.aspx?page=showcontent&content=regulatory_framework_2006

• A Nemzetközi Távközlési Szervezet (ITU) nyilvánosságra hozta 2006. évi jelentését az információs társadalmak előrehajlásáról. A jelentés letölthető <http://www.itu.int/osa/isu/publications/worldinformationsociety/2006/report.html> internet címről. •

Rádiós azonosítás

Sokan személyiségi jogukat féltik a rádiófrekvenciák azonosító eszközökkel, mások azonban – külön az EU – jelentős fejlesztési potenciálát látják a technológiában.

Szakértők szerint a következő tíz évben számottevően felgyorsul az RFID (Radio Frequency ID Devices – rádiófrekvenciás azonosító eszközök) piaca. A csaknem ötvenéves technológia a közelmúltban kezdett igazán elterjedni. 2005-ben 600 millió aktív és passzív jeladó érkeztetettek, de a következő években tízszeres növekedés várnak mind a rendszerek, mind az eszközök és szoftverek piacán. Ezért hirderték meg tudatos EU-stratégiai kidolgozását az idei CeBITT-on Párizsban Realizing EU-biztos. A bejelentést számos szakértői találkozó kö-

verte, köztük olyan munkacsoport-megbeszélések, amelyek az etikai és személyiségi jogi kérdéseket is megvitatták. Az eddig összegyűjtött eredményekben

nyelket a www.rfidconsultation.eu oldalon tekinthető közzé, ahol egyúttal teret nyitottak a szkeptikere középigt tartó nyilvános vitának is. Ezt követően a bizottság közleményt ad ki a technológiával kapcsolatos terveiről. ▶

Külön kategóriákban

Az Európai Unió jelentős erővel támogatja az információs társadalom szolgáltatásainak biztonságáért és megbízhatóságáért folytatott küzdelmet. Az egyik legfontosabb projekt összefoglaló a szakembereket, és előre vetíti az FP7 lefolytatását.

A SecureIT projekt (www.secureit.org) legfontosabb célja, hogy hosszú távon is európai szintű együttműködésben integrálja az informatikai biztonságát foglalkozó szakembereket, akik együtt terveznek a következő évek (2007–2013) kutatás-fejlesztési tevékenységét. A tervezés eredménye az Európai Technológiai Platformokhoz hasonlóan kutatási stratégiában jelenik meg (Strategic Research Agenda), amely alapvetően meghatározza az Európai Biztonság által koordinált hétéves kutatási-fejlesztési keretprogram tartalmát és ütemezését.

Az FP7 részleteinek véglegesítése az őszel várható, így nem meg-

pő, hogy a számos munkamegbeszélés eredményeként a közel két év folyó projekten már komoly anyagok jöttek létre. A biztonság és a megbízhatóság külön kategóriában, de összetartozó fogalmakként definiálják. A biztonság körébe tartoznak az információ bizalmassága, integritása és elérhetősége, illetve ezen jellemzők megvédése minden fenyegetéssel szemben, legyen az szivervetelés, emberi mulasztás vagy szándékos támadás. A megbízhatóság fogalma az elérhetőség, a működőképesség, a rendszer szintű biztonság, integritást és kezelhetőséget takarja, illetve a védelmet a véletlen vagy akár tervezett hibák ellen. A két koncepció persze átfedi egymást és szoros kapcsolatban áll. Ezzel együtt fontos megkülönböztetni a magyarul hasonlóan hangzó fogalmakat: security-safety, dependability-reliability, trust-confidence.

A vitához a www.securitytaskforce.eu oldalon lehet csatlakozni. ▶

Összefoglalók az uniós IT-stratégiájáról

Az Európai Bizottság Információs Társadalom és Médiaügyi Főigazgatósága (DG INFOS) 2004 októberében adta publikálási azokat a rövid összefoglalókat, amelyekben kiértékelte formálisan ismert stratégiai az érdekelti közvéleményt. Ezekből a kifutottas beszűkültől azok is tisztában lehetnek a bizottság és benne az informatikai főigazgatóság

elközelítéséről, cselekvésének mozgatórugóiról vagy céljairól, akiket eddig megelégedett az EU bürokratikus nyelvezet, vagy csak egyszerűen nem akart több száz oldalas dokumentumokat végigolvasni.

Az összefoglalók megtalálhatók a www.iforras.hu/hu/actnews/060106 oldalon, magyar és angol nyelven egyaránt. •

Szótár

- Szépség – biztonság (támadás elleni védekezés); safety – biztonság (baleset, működési hiba megelőzése)
- SRA-Strategic Research Agenda – az Európai Technológiai Platformok által kidolgozott hosszú távú kutatás-fejlesztési stratégia
- ETP – Európai Technológiai Platform: az előző bizottság által létreho-

zott kezdeményezés, amelyben az ipari és kutatói szervezetek együtt dolgoznak ki Európa platform-fejlesztési terveit. Eddig 30 platform alakult, köztük 8 informatikai vonatkozású (<http://ec.europa.eu/isa/about/tech-platform.htm>)

- RFID-tag – passzív vagy aktív rádiófrekvenciás jeladó •

TECHNOLÓGIA

GYÁRTJÁK A PLAYSTATION 3-MAT

A tajvani digitimes.com a kínai nyelvű *Apple Daily* és *Commercial Times*ra hivatkozva hírül adta, hogy az Asustek Computer július eleje óta szállítja PlayStation 3 konzolokat a Sony-nak. A neves komponensgyártó már a PlayStation 2-nél is a Sony egyik legnagyobb beszállítója volt. Ha a kereslet megkívánja, a PSP1 gyártására a Foxconn is beáll majd. Ha a Sony tartja a november 11-ei japán és 17-ei európai és amerikai premiert, egy év előnyben lesz a Microsoft Xbox 360-as konzollal szemben.

www.computerworld.hu »

EXCHANGE SERVER 2007 BÉTA

Elkészült a Microsoft Exchange Server 2007 és a hozzá kapcsolódó Forefront Security for Exchange béta. Az új Exchange Server a Microsoft ígérté szerint az előző verzióval sokkal megbízhatóbb lesz.

www.computerworld.hu »

Ingyenes, támogatott, bevált virtualizációs megoldások vannak ügyfelekre, kiszolgálókra is – ebben a körben talánuk szép számmal igényeinknek megfelelőt. De vajon mi a helyzet akkor, ha nem virtualizációs, hanem emulációs megoldásra van szükségünk? Mondjuk, ha adott hardverkörnyezetben szeretnénk futtatni egy teljesen más architektúrára készült operációs rendszert. Ilyenkor csak sokkal kevesebb teremtőlől választatható – és bármelyik mellett maradjunk is, az biztosan drága megoldás lesz.

QEMU

Emuláljunk hardvert ingyen

Bár vállalati környezetben ritka, hogy nyílt forráskódú, hivatalosan nem támogatott rendszere csak az illetékesek választása, mégis van egy-két olyan termék, amelyet ha alapvetően megfigyelünk, talán hajlani fogunk a használatára. Alighanem ilyen szoftver a QEMU is. [írta: Horváth László]

A QEMU emulációs megoldás többféle platform többféle rendszert emulálhat: x86-ost, x86-64-est, PowerPC-t, G1 BW PowerMacet, Sun4m-et, Sun4u-t, MIPS-et és ARM-ot is.

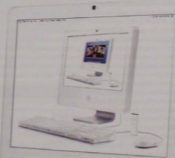
Ezzel lehetőséget ad például arra, hogy hagyományos, x86-os kiszolgálókra tesztelés céljából feltelepítsünk egy Sparcra készült Solarist, és ezáltal ügyfelünkével azonos, valódi környezetben ellenőrizhessük alkalmazásunk működését.

A QEMU egyébként sokban hasonlít a Virtual PC-hez és a VMWare-hez hasonló kereskedelmi emulációs/virtualizációs megoldásokhoz, ám mivel azokat virtualizációra (vagyis azonos platform „duplikálására”)

fejlesztették ki, azért valószínű nem érdemes „egy az egyben” összehasonlítani őket a QEMU-val.

A különbség

A QEMU kétféle emulációs módot ismer: egy felhasználói emulációs és egy rendszeremulációs módot. Az előbbi olyan esetekben hasznos, ha valamilyen linux szoftvert csak bináris formában érhető el, de azt más architektúrára fordították le – nem olyanra, amilyet éppen használunk. Ilyen esetben a QEMU kényelmesen átfordítja a Linux-Linux architektúrális különbségeket, és futtatjuk tovább a szoftvert. A rendszeremulációs mód pedig teljes, operációs rendszer szintű architektúráváltásra ad módot, vagyis egy tényleges, támogatott architektúrára futtatunk egy teljesen más környezetre fordított operációs rendszert (ha a két architektúra teljesen megegyezik, akkor inkább virtualizációról beszélünk; erre később még visszatérünk).

A QEMU projektnek Fabrice Bellard a vezetője (az ő nevéhez fűződik a linuxos audio/video folyamattírási és konvertáló szoftver, a népszerű FFmpeg is). Fabrice Bellard megoldása az emulációs Dynamic Binary Translatorra alapozva végzi, s nem interpretálással (mint sok más emulációs szoftver). Ez a megoldás bizonyultabb, gyors, de gyorsabb vele a futás, mert a már egyszer lefordított, elágazás nélküli gépi utasítáblököket gyorsítottáru teszi (ezeket az utasítáblököket Translation Blocknak nevezik), és ha a szoftver ismét az egyik ilyen utasításorozatot futtatni, akkor az a rendszernek már nem kell újra lefordítania (mint a buta interpreter használatakor).

Ez az emulációs mód kétségkívül gyors, de igen nehezen vihető át egyik platformról a másikra, mert voltaképpen fordítópogramot kell írni mindegyik rendszerre. A QEMU ezt a GNU C-fordító implementációinak használatával kerüli el, mert

amennyire az is meg kellett egyszer írni minden rendszerre, de már kétszer van, és kihasználható (a QEMU-nak persze csak a fejlesztéséhez volt szükség GCC-re, s futtatásához már nem).

Fontos hangsúlyozni, hogy jöhet a Dynamic Binary Translator jóval gyorsabb, mint egy egyszerű értelmező, a kódfordító (emuláció) igen lassú folyamat, ószoftíveszerűen lassúbb, mint a natív futtatás). Ezen az segít, hogy a QEMU-ban van „gyorított” modul (KQEMU), s az az (összes x86-os, felhasználói módban futó kódot egyszerűen átengedi a gazdagépnek (persze csak akkor, ha az is x86-os), és csupán a kernel módban utasításokat fordítja le. Ilyenkor már nem is emulációról van szó, hanem virtualizációról, és ennek a módszernek a jóvoltából a szinte minden alkalmazás felhasználói módban futtató fejlett operációs rendszerek jóval gyorsabbak lesznek. (Persze egy folyamatosan kernel módban futó rendszer – például a DOS – semmit sem gyorsul tül). Meggyegetendő, hogy a KQEMU egyelőre ingyenes, de rákérülendő, ha tehát a QEMU-t csak virtualizációra akarjuk használni, akkor érdemes lehet a licencteljes nehezégek elkerülésére más megoldások után nézni, mert nem tudni, hogy a KQEMU meddig marad ingyenes.

A KQEMU alapötlete persze nem új.

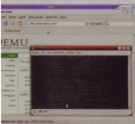
ent a gyorsítót foglalt a népszerű virtuálisizációs megoldások is alkalmaznak a VMWare és a Virtual PC is csak nagyon kicsit részben „emulál”, a legtöbb hivatást igénylő a gazdaságéknak.

QEMU kizárólag

A leírások nagyon ígéretesek, ám említi a nyílt szoftvertől nem szabad túl nagy különbségeket várni. Lántható letehetően bináris formában, megsejtethetjük a forráskódot, vagy kétfoghatunk vadászni egy előre fordított windowsos változatot (a friss változatok beszerzése egyébként igen nehéz, de persze aki akarja és van rá ideje, Windowsra is lefordíthatja magának).

A rendszer felépítés teljesen parancsosan, és a jól is van, egyet a guala operációs rendszeren nincs szükség grafikus felületre (az, ha egy Linux kernelgőrtől van szó, többnyire annyira kizárólag).

A QEMU-val ha virtuális lemezt állítunk be, négy merevlemez is két hajlékonylemez. A merevlemezeken „pillanathelyesen” működik az üzemeltetés, ami annyit tesz, hogy a rendszer külön állományba gyűjt minden írás műveletet, és ezt az állományt később vagy öszoftelítik az eredeti tartalommal, vagy elbőrítik.

QEMU virtuálisított Mandrake-vel – a hostrendszeren néz a hálózati kábelcsatlakozás

Az új, általános is tesztelt 0.81-es QEMU egyúttörőitől az SMP-vel (Symmetric Multiprocessing), s ezáltal 255 virtuális CPU-t is emulálhat.

A virtuális gépek összeállítása nem túl nehéz, de érdemes először megnézni, hogy nincs-e köze, nekünk éppen megfelelő előre összeállított gép az interneten található nyílt rendszer „képe” (image) lennétheti, ha tehát nem Windowsot szeretnénk telepíteni, akkor érdemes keresnünk egy kisit: az valószínűleg előbb hozható, mint az új telepítés.

A közönség már említi gyorsító modul, a KOEMU telepítése Windowsban és Linuxban is nagyon egyszerű – tegeyik is meg meletti (Windowson egy

TECHNOLÓGIA

Védett/felhasználói mód

Szinte bármilyen modern processzorra igaz, hogy az tiltásféle biztonság mód-ban futtatatható a kiadott utasítások. Ilyen módból legalább kettő van, de nem ritka a sokkal jobban kidolgozott, többszörös biztonsági módok sem.

A processzor teljes utasításkészletét először az a kernel mód, ilyen módban a szoftverek bármilyen utasítást kiadhatnak, s azok az utasítások végre is hajthatók (legyen az I/O művelet, lemezművelet-hozzáértés stb.). A másik, csak-korlátozott jogú mód (módotok) hívják felhasználói módot, ebben a módban a szoftver már nem adhat ki letiltó utasításokat – vagy a kiadott utasítások nem operáthatnak bármilyen területen (az ilyen módot adott I/O utasítások meg lehet tagadni, vagy bizonyos memóriacímeket el lehet rejtani).

Inf kiterjesztésű állományra való kényszerűen kell telepíteni a új meghajtót, ha meg Linuxot van szó, akkor be kell tölteni a kernelmódot.)

Teszteltük: QEMU és Mandrake Linux

Mivel megfigyeltük a tesztet, nem kezdünk új telepítést, egyszerűen letöltöttük az internetről egy előre összeállított Mandrake Linux 10-et. A csomag mérete tömege csak 370 megabit volt, kicsomagolva már 4,6 gigabitot foglalt el.

A rendszer minden akadály nélkül elindult, megfigyeltem, sőt a KOEMU telepítése előtt is előgábrított (persze korábban meggyűlt) volt a sebesség.

Kiseb megfigyeléseinkre a QEMU azonnal adott hálózati a Linuxnak, pedig arra számítottunk, hogy in baj lesz, és már felkérültünk rá, hogy csak hozzá parancsokkal konfigurációs segíthetünk majd a dolgon.

Mivel a Mandrake így azért lassú volt – és amíg is 486–486 volt a gada/vendég gépek architektúrája –, telepítettük a KOEMU-t. Telepítés is az emulált gép újraindítása után a világszerte megdöbbentően lerövidültek, jócskán megnőtt az általános sebesség. Ezért a sebessége azonos volt a VMWare és a Virtual PC sebességével – ám a fejlesztői saját beállítása szerint is átlagban legalább 10 százalékkal kisebb, mint a hasonló kereskedelmi termékek.

Sajnos a QEMU által emulált hardverek száma szegényes, a „vagy ez kell, vagy nincs más” elvet követve beletöltünk tehát a Sound Blaster 16-ba és az SVGA-vezérlőbe.

De a QEMU hírhedten funkciók kiépítettek bennük: natív módon VNC-kiszolgálóként is üzemelhet, vagy az éppen futó operációs rendszer bármely beállítását nélkül csatlakozhatunk VNC-ügyletől közvetlenül a QEMU-hoz, és így is kezelhetjük az emulált gépet. Nagyon hasznos ez például akkor, ha egy törvét, emulált gép hálózati beállításait foglalkoztat, és az a vesztély feleget bennük, hogy egy rossz beállítás miatt az emulált gép elérhetetlen lesz a hálózat felől. Ha a QEMU-t VNC módban indítjuk, akkor a gazdaságban nem jelenik meg semmi, csupán elindul a rendszer, s arra ilyenkor VNC-n át lehet lépni.

Hasznos funkció az is, hogy a QEMU-val operációs rendszerét függetlenül üzemeltethetünk hagyományos állománykezeléssel, vagyis SMB protokollal itt bárkinél köreandhatjuk az emulált gép állományrendszerét. Az is kellemes megfigyelés volt, hogy a QEMU beépítve továbbá TCP és UDP csomagot (port forward), vagyis beállíthatjuk, hogy a gazdaságunk erre vagy arra a csopóra érkező kérés a virtuális gép mely kapujára továbbított. Ilyen módon egyszerűen több emulált kiszolgálót is futathatunk, mégis csatlakozhatunk bármelyikhez az SSH, Remote Desktop vagy egyéb csopajra.

Fapados, de jó

Bár a QEMU fapadosnak tűnik, mégis jól használható, gazdag funkcionálisan emulátor. Sebessége elmarad a kereskedelmi virtuálisizációs szoftverektől, de cserébe tud olyan, amit azok nem: szinte tetszőleges architektúrát emulál. Ha tehát teljesen különböző platformon szeretnénk tesztelni egy szoftvert, akkor az ingyenes QEMU tökéletes választás lehet.

QEMU 0.81 + KOEMU 1.30pre	
Típus	emulátor
Sebesség emulálva	1 a natív futás sebességének 1/5-e, 1/10-e
Sebesség virtualizálva, KOEMU-val	1 – 1/2 a natívhoz képest
Licenc	LGPL, GPL, és zárt forráskódú modul
Letölthető	bináris formában Linuxra és a forráskód (friss Win32-es bináris) keresni kell
Távolléti elérés lehetősége	VNC-vel
Forgalmazó	Fabrice Bellard
1. értékelés 	
1. PRÉZENZÓ computerworld.hu/linkk	

HETI BIZTONSÁG

Vishing

Az adathalászlal lassan népi sporttá válik. Legújabb változatában a gyűjtőgépek már telefonon várják titok az adatokat. A legújabb adathalászlal-kísérlet a PayPal-felhasználókra vonatkozott. Nem hamisított weboldalak irányítását bennük, hanem sokkal kevésbé lárszóval midon igyekeztek kicsalni a felhasználók adatait. Egy telefonhívást várnak.

Aki online cikkel van kapcsolatban, az bizonyára megjegyezte vagy a gépével megfigyelték a rendszeresen látogatókat ottal webcímét, de egy ilyen telefonhívással ugyan ki tartana fejbent?

A minden lánzzal szemben a PayPal által küldött adathalászlal levél azt írja, hogy valaki babrál a fiókjukkal, s ha 48 órán belül nem egyeztetjük az adatakat, akkor a visszamenetleges megfigyelés felüggenzik azt. Úgy igazán hiszelen hangzik? A levélben most az a trükk, hogy felhasználók kapnak az adathalászlalhoz. A személyes kapcsolatok lefolyásait látnak – még ha telefonos is az a kapcsolat – néhányan telefonálnak, de bizony csatlakoznak kell, mert egy gép hang kérti tőlük a 16 jegyű kártyaszámot. Az így, tálcán átdalt hálékány, illetve bankkártyafelhasználó azután a csatlakozásidő felidőztetése az ember személték. Azt mindenképpen észre kellene venni, hogy a PayPal ügyfélszolgálat az egész világra kiterjed, a megadott telefonszám viszont amerikai, vagyis alighanem be akarnak csapni bennünk.

Az új trükk rávilágít az online vállalkozások egyik alapjára: az ügyfelekkel való biztonságos és hiteles kommunikáció kérdéseire. Adatunkat ma már nem adjuk meg elektronikus levélben, csak megfelelően titkosított csatornában át érhető webápolon vagy még inkább személyesen. Ez a próbálkozás – etelég – bizalmatlanságot kellemel, hogy kevesen bírnak a telefonos ügyfél-azonosítás hírelt is.

A hitelesnek egyre igényesebb lesznek, is a hamis weboldaltok felidőztetése mellett egyre gyakrabban használják az embert otthon vagy szobakerék mölézések. Egy célra információs nem kevésbé hírszerzés hírelt a személték, várható tehát, hogy ill is mikéltérbe vignek. A phishing után tehát megjelent egy újabb mód: a voice phishing, röviden vishing.

TECHNOLÓGIA

XEROX WORKCENTRE PE220

Személyi mindenek

Néhány napon át kipróbálhattuk a Xerox legkisebb, otthoni és kisirodai használatra szánt WorkCentre PE220-as többfunkciós készülékét. Mindent összevetve jók a tapasztalataink. [írta: Csórián Sándor]

Nem könnyű eligazodni a Xerox irodai eszközeinek a számszámolás: a PE120 nagyobb teljesítményű (és persze drágább is), mint a PE220, az M sorozatban meg magasabb kategóriájú felel meg a nagyobb szárn. A PE220 egy 600x600 pont/hüvelyk felbontású fekete-fehér lézeryomtató, egy szintén 600x600 pont/hüvelyk optikai felbontású, 24 bites számélességű laposúvó és egy 31,6 kilobajt/másodperc sebességű faxmodem együttese.

GDI, de nemcsak Windowsban

A PE220 nyomtatója GDI (Graphical Device Interface) típusú – de ez a GDI már nem az a GDI. Korábban GDI nyomtatókat csak az kézirólóg Windowson lehetett használni. A GDI nyomtatómódjóról szigorúan verzióhoz volt köté-

és a Windows új meghajtó kellett. Ha azonban a gyártó időközben felhagyott a nyomtató támogatásával, akkor nem készíthető új meghajtó, így a nyomtató az új operációs rendszerre nem lehetett használható.

A PE220-hoz azonban nemcsak Windows, hanem Mac OS X-re és Linuxra is kapunk GDI-meghajtót, nem vagyunk tehát a Windowsra kényszerítve. A verzióváltás perve továbbra is problémát okoz.

Egyszerűen kezelhető

A PE220 nyomtatósi és másolási sebessége 20 oldal/perc. A gyártók azonban folyamatosan nyomtatókkal mértek a sebességre, a gyakorlatban egy-egy oldal lényegtelenül 10–15 másodpercet kellet várniuk, de (GDI) nyomtatóról lévén szó) ebben erősen beleszámít a számítógép teljesítménye is. A gyári adat szerint az első oldal 11 másodperc alatt készül el. Személyi használatnál ez a nyomtató, másolási sebesség általában elegendő.

Orszámlát látnuk, hogy a PE220-asnak nemcsak USB-kapuja van, hanem párhuzamos kápuja is, vagyis régi gépekhez használható, illetve olyanokhoz is, amelyek csak egy-két USB-kapuja van. Az viszont baj, hogy ez az USB-kapuja csak kicselel sebességű. 11-es.

Automatikus lapadagolójába egyszerre 150 lapny, 60–90 gramm/négyzetméter súlyú papírt tehetünk. Vastagabb

papírra (165 gramm/négyzetméter) a kézi adagolóval nyomtathatunk. A kézi adagoló az automatikus felett van, és néhézeken lehet hozzáférni: ahhoz, hogy pontosan beállítsuk a papírt, „bele kell nézünk” a nyomtatóba, s ez kissé kényelmetlen, ha a nyomtató az asztal alatt van. Az A4-től eltérő méretű hordozókárta (horizik, vertikális) címkék stb.) csak a kézi adagolóval nyomtathatunk.

Festékkazettaja a szokott módon tartalmazza a fényhengeret is, a laposúvó automatikus dokumenumadagolójának 20 ezer beavatott oldal utáni cserélésre 5000 oldalnyi papírt tartalmaz. A papírtartályban kívül nincs benne cserélendő alkatrész. Normál használatnál a kazetta 3 ezer (5 százalékos fedettségű) oldalra elegendő, a festékkazetta üzemoldala nagyjából 20 százalékkal növeli a nyomtatóban oldalként számolt – persze némi minőségromlással. A készülékhez adott tonerben sajnos csak ezer oldalra elegendő festék van. A PE220 havi terhelhetőség legfeljebb 5 ezer oldal.

Nagy a kezelőpanelje, jól elkülönített funkciógombok-csoportokkal, szinte minden gombnak csak egy funkciója van. Ez és a magyar nyelvű feliratok megkönnyítik a kezelést. A menü szintén magyar nyelvű, de az LCD-kijelzőn csak két karakterosorozatra való hely van, és a magyar szöveg ékezet nélkül jelenik meg rajta.

A készülékhez három CD-t kapunk: az első a meghajtószoftverek vannak, a második a dokumentáció, a harmadik a ScanSoft PaperPort 10 SE dokumentumkezelő szoftver.

A meghajtószoftver telepítésekor a nyomtatómeghajtót kívül kiválaszható

a laposúvó TWAIN és WIA (Windows Image Acquisition) csatlózatján, valamint a ControlCentre nevű kezelőalkalmazásnak a telepítése – mindhárom programnak magyar nyelvű a kezelőfelület.

A CD-n levő PDF formátumú, magyar nyelvű kézikönyv jól használható, például részletes útmutatást ad a meghajtók Linuxra és Mac OS X-re való telepítéséhez és a használatukhoz.

A harmadik CD-re van letöltendő a PaperPort 10 SE, nek nincs magyar nyelvű kezelőfelület, nagyobb baj, hogy nem ismeri az ékezetes karaktereket, így az OCR funkciója magyar szöveghez alkalmatlan. A nyomtatómeghajtójának van néhány további szolgáltatása is. A poszternyomtatás azt jelenti, hogy ezt vagy azt az oldalt 2-szer 2-, 3-szor 3 vagy 4-szer 4 A/4-es oldalra nyomtathatjuk ki – megadva az ítérdés méretét. (Poszternyomtatásra csak a 3-szor 3-as formátum használható.) Az oldalakra „vörjelet” is nyomtathatunk, egy vízszintes, függőleges vagy átlósan az oldal hátrékként nyomtatott szöveggel; a betűtípus, a betűméret és az írásmód erősebbé mind beállítható. Bonyolultabb tartalmú, például íbrát is magában foglaló céges feljélet sablonnal nyomtathatunk az oldalakra. A sablon létrehozása és használata egyszerű, csak arra kell ügyelni, hogy a sablonnal nyomtatott oldalakon a sablon helye üres legyen, nem különben a sablon rinyomtatott oldalra, ami már ott van. Ezek a lehetőségek csak a windowsos nyomtatómeghajtóban használhatóak, a linuxosban és a macintoshokban nem.

Másoldók a kicsinyítési-nagyítás 25 és 400 százalékos között szabályozható; a PE220-as alkalmas diómagolásra – a másolt dokumentumot től példánnyal teszi fel az oldalra – és használható igazolási-nyomtatásra is; 2 vagy 4 oldal másol egy oldalra. A laposúvó a maga 10 oldalas automatikus dokumentumadagolójával felügyelet nélkül is másolhat.

A laposúvó kezelőprogramjának nagyon egyszerű a kezelőfelület, csupán a legesszenciásabb funkciók vannak raj-

ta: előközennelés, területjelölés, elforgatás. Alkalmazásokba a kezelőpanelen levő gomb megnyomásával olvastathatjuk be a képet, de ez a módszer meglehetősen lassú – mivel a teregtárolt teljes felületet beolvassa –, főleg akkor, ha a legfőbbmó, 600x600 pont/hüvelyk felbontást használjuk. A felbontás a ControlCentre alkalmazással állítható be, vele bővíthető további azoknak az alkalmazásoknak a listájára is, amelyek az „alkalmazható eszköze” parancs kiadásakor megjelennek a készülék LCD-megjelenítőjén. Szintén a ControlCentre-ben lehet beállítani a fax gyorsüzemi üzemi hívható telefonszámait, a csoportfaxi hívható számait, a fax a maga 2 csoporthoz tárolható 160 vet tárolható tárolható.

Össző szövegyomtatásra és másolásra

Főnyomtatásra és másolásra a PE220 nem ajánlott, a szövegyomtatási minőség azonban jó, a betűk egyenesen mutatnak, élesek a határolások.

Tapasztalataink szerint a PE220-ast főleg azoknak a felhasználóknak ajánljuk, akik néhány ezer oldalnyi nyomtatást, másolást havi szinten, de jóval kevesebbet szeretnének fizetni a tintaszáraz vagy többfunkciós nyomtatók által megkövetelt összegért – ha a készülék írtt nem tekintjük, akkor nagyjából harmadannyi költséggel számolhatunk. A másoláshoz hasznos az alapkiépítésben benne levő automatikus dokumentumadagoló, de jó lesz figyelembe venni, hogy hirtetika csak egy-egy oldal levő nyomtatási, és az OCR funkcióhoz külön szoftverre lesz szükség.

Xerox WorkCentre PE220	
Nyomtatási felbontás	600x600 pont/hüvelyk
Skannerek felbontása, számélessége	600x600 pont/hüvelyk
Nyomtatási/másolási sebesség	20 A4-es oldal/perc
Lapadagolókapacitás	150 lap
Csatlakozás	USB 1.1 és párhuzamos kápu
Maximális havi terhelhetőség	5 ezer oldal
A készülék ajánlott bruttó ára	78 720 forint
A 3000 ezer oldalhoz elegendő nyomtatási sebességű ajánlott bruttó ára	23 400 forint

Ismeretlen vírusok felismerése

Vírusvédelmi szoftvereknek ebben a tesztjében az elmúlt évi évre tekintetünk vissza. A minősítési eljárás során kivételként voltak a vírusvédelmi szoftverek heurisztikus képességére is megvizsgáljuk, hogyan reagálnak, reagáltak az utóbbi évi eleven megjelent új vírusokra. [rta: László Ferenc]

A vírusvédelmi rendszerek ismeretlen vírusokra való reagálását a 2005. júliusi és novemberi víruskereső szoftverekkel vizsgáltuk: vajon sikerült azonosítani az azóta megjelent vírusokat. A dólog természetéből következően, hogy csak azokat a rendszereket vizsgáltuk meg így, amelyek már az akkori tesztekben is szerepeltek. Olyan víruspéldányokat használtunk, amelyeket egyetlen korábbi vírusvédelmi rendszer sem ismerhetett, a jelenlegiek viszont már könnyedén megismerhetők voltak. Mindenekelőtt természetesen adódik, hogy a júliusi vírusvédelmi rendszereket külön kézzel ellenőriztük. Csak az on-demand keresést – vagyis a felhasználó által indított keresést – vizsgáltuk. Az eredmények nem terjedtek ki tehát arra, hogy a folyamatosan figyelő védelmi rendszerek vajon hogyan ismerik fel a még ismeretlen kártevőket. (A folyamatosan védelmi rendszer heurisztikus keresést a 2006. szeptemberi tesztben fogadjuk vizsgálni.)

A vírusvédelmi szoftverek heurisztikus képességét mérő mutatók látnak arra utatnak, hogy a legjelentősebb rendszerekkel nem oldható meg teljesen az ismeretlen vírusok azonosításának feladata. Ahhoz, hogy a lehető legnagyobb biztonság legyen, folyamatosan kell frissíteni a védelmi szoftvert. Másfelől az is kiderült az adatokból, hogy a heurisztikus detektálás sokféle vírusra és fűreg terjedését gátolhatja meg.

Júliusban a CheckVir tesztlabor tesztjében Windows XP Home + SP2 operációs rendszeren vizsgáltuk a vírusvédelmi szoftverek algoritmusait. Legelőször a legelőnyösebbek példányait vizsgáltuk, és ezeket ismételt vizsgálatok, illetve újratesteltük. Ha egy víruspéldányt valamelyik védelmi hibásan reagált, akkor azt a vírusot az utolsó ilyen nehézség után a problémától számított 1 éven belül nem távolítottuk el a kódelemből.

A tesztben külön megvizsgáltuk, hogy a vírusvédelmi rendszerek hogyan szűrik a vírusokat a Microsoft Outlook Express levelezőszófélig legújabb változatában. A STANDARD minősítési szintet azok a vírusvédelmek kapták, amelyek minden felfedező példányban felismerték

a vírusot és megakadályozták, hogy a felhasználó elindítsa a vírus kódját. Az ADVANCED minősítési vírusvédelmi rendszerek ki is írják a vírusot (tehetség szerint az eredeti állapot visszaállításával). Az on-demand védelmekben és az on-demand keresésben a vírusvédelmi rendszerek azonos módon kell működnie. Azok az antivírus szoftverek, amelyek ki MS Outlook levelezőrendszerben az e-mailek ellenőrzésére is kitérőek felismerték, blokkolták a legelőnyösebb vírusokat, és őket esetleg átírták továbbgondolták a már vírusmentes e-mail, CheckVir MAILSCANNER minősítést kaptak.

A tesztben a Trend Micro PC-cillin kapott ADVANCED minősítést.

STANDARD minősítést nyertek az AVG Anti-Virus, a BullGuard Antivirus, az eTrust Antivirus, az F-Secure Internet Security, a Kaspersky Internet Security, a McAfee VirusScan, a NOD32 Antivirus System, a Panda Titanium 2006, a Vexira Antivirus és a VirusBlaster for Windows.

MAILSCANNER minősítést kapott az AVG Anti-Virus, a BullGuard Antivirus, az eTrust Antivirus, az F-Secure Internet Security, a Kaspersky Internet Security, a NOD32 Antivirus System, a Panda Titanium 2006, a Trend Micro PC-cillin, a Vexira Antivirus és a VirusBlaster for Windows.

A vírusok pontos listája, valamint a minősítést tovább részletei a www.checkvir.hu weboldalon olvashatók.

Termék	AVG Anti-Virus 7.1 professional	BullGuard Antivirus	eTrust Antivirus	F-Secure Internet Security 2006	Kaspersky Internet Security	McAfee VirusScan Enterprise	NOD32 Antivirus System	Panda Titanium 2006 Antivirus + Antispamware	Trend Micro PC-cillin Internet Security 14	Vexira Antivirus Professional 2006	VirusBlaster Professional 2006
Verziószám	7.1 (Build 394)	6.1	x7.1.190	6.12 build 90	6.0.0.298	6.0	2.50.32	5.02.01	14.05.1485	5.2 (Build 45)	5.2 (Build 45)
Felkészítő	Graint	BullGuard	Computer Associates	F-Secure Ltd	Kaspersky Lab	McAfee	ESET Software	Panda Software	Trend Micro	Central Command	VirusBlaster
NEURÓZTNA: Hány víruspéldányt ismer fel?											
2005. júliusi vírusvédelmi tesztben 5226 víruspéldány*	358	n.a.**	0	804	644	667	1036	245	87	n.a.**	0
2005. novemberi vírusvédelmi tesztben 2378 víruspéldány*	816	286	114	1481	1193	1282	1914	1078	n.a.**	n.a.**	132
VIROSVÉDELMI (506 kódelemből) vírus											
Hány példányt azonosított?	506	506	506	506	506	506	506	506	506	506	506
Hány példányt távolított el (on-demand, on-access)?	499	504	504	499	504	505	505	504	506	499	499
LEVELEZŐKÉPEL VÉDELME											
Hány példányt blokkolt/virtuál?	506	506	506	506	506	n.a.**	506	506	506	506	506

*A heurisztikus tesztelésre a gyártók korábbi verziói termékeket használtak. **A BullGuard, Vexira és a TrendMicro termékekből nem voltak korábbiok. ***A McAfee vírusvédelmi tesztben az Outlook Express ad behajlított mentő

TECHNOLÓGIA

DELL LATITUDE D620

Noteszgép a legjobbaknak

A Dell a nyár elején bejelentette a Latitude család új tagjait; a Latitude D620-at próbálhattuk ki közülük. Ebben a gépben nagyjából minden benne van, amire egy noteszgépben ma szükség lehet, ezenfelül a gép viszonylag könnyű, strapabíró és nagyon elegáns: a D610 utódja, teljesen áttervezés és átépítve. [írta: Makk Átilla]

A kijelzője szívesebben a gyártók (vagy a felhasználók?) rajzának, hogy ez a képernyő nemcsak a filmnézésben jó, hanem a munkában is: kényelmen ellen egymás mellett két ablak, s egy számszórókézből is sok okológá látható. A kijelző képe nagyon szép, a látószög azonban eléggé kicsi. Ha noteszgépről van szó, akkor ez persze megcsodátható, mivel azt általában egy ember használja, s ő könnyedén a megfelelő helyre igazíthatja a gépet. Egy másik tapasztalat: szabadban kevesnek tűnt a megjelenítő fényereje. A fényerő kézzel is állítható, de ha tesszük, egy beépített szenzor is rábírhatja, hogy a külső fényviszonyoknak megfelelően állítsa a fényességet. Sajnos a fény nyár napokban még árnyékban sem lehetett jól látható képet varázsolni a képernyőre.

Bellől a gép majdnem teljesen fekete, a billentyűzet szögletes és a kulcsburkolat ezüst. A ház magnéziumötvözetből készült, erős és könnyű. A képernyő forgópántja jól fémül vannak – a gyártó állítása szerint húsz ezer nyitá-szukkára tesztelték (ezt idő hiányában nem tudtuk kipróbálni). A zár is fémből van: egy tolvacteszlet lehet ikasztani, vagyis fél kézzel fénytáható.

Fitizkailag véde

A gépbe szerelt merevlemez Strike-Zone technológiával készült: az nagy terhelésűt védi, főleg a gyorsulást (lejtés, rázkodás egy autóban). A gépet külön „önálló” merevlemezrel is megrendelhetjük.

A gép az Intel 1,83 gigahertz Core Duo processzora köré épül. A két processzormaggal jócskán megindul a sebesség – különösen a mindjárt így készült szoftvereké. A memória 4 gigabájtig növelhető: ennyi memóriával a kéma-gyos processzor már kiszolgálja is lehetne üzemeltetni. Már a működés adatából is látni való, hogy bár üzleti felhasználóknak szánták, többre hívatott prezentációk megjelenítésénél is szerződések irásánál. Szervizisek, rendszergazdák is használhatják, mert nagyon kis méretű is felfartható raga. A gépet amolyan Windows XP Professional operációs rendszerrel kaptuk.

A billentyűzet teljes méretű, és kényelmes a használata: a notesz-

gépeken a kis hely miatt a billentyűk útja általában rövidebb, mint a hagyományos billentyűzeteken, de a Dell D620-on ez is elfogadható. Az egész beállításra „tapidator” és „pöccök-

→ notesz

Dell Latitude D620

✦ Kiváló felépítés; minőségi összetevők (processzor, memória, Wi-Fi...) jól használható, szabványos biztonsági megoldások (újnyomtatás, SmartCard); hosszú üzemidő (3 cellás akkumulátorral)

✦ Elkéne rajta egy memóriakártya-olvasó is; hiányzik az S-Video és (vagy) DVI-D csatló; a napfényben gyenge a megjelenítő fényereje

egerez” kápnok: a tapidat alatt és felett is megtaláljuk a jobb-bal gombot – az alók a tapidatból kellenek, a felők a pöccökébe.

Fontos szempont: a biztonság

Az alsó két gomb között üljenszomat-olvasót találunk: ez az egyik a gép biztonsági rendszere körül. (Az adatbiztonságra sokat adtak a gép tervezői, s ezzel szintén az üzleti felhasználást segítették.) A gép bal oldalán ezenkívül van egy SmartCard olvasó, és persze a BIOS-ban is megadhatunk egy, a gép egészét védő lezár. A gépbe kaptunk szoftverek körül talán azok a legfontosabbak, amelyekkel ezeket az eszközöket használhatjuk. A Wave Systems Corp. szoftverével kezelhetjük a bejelentkezést, a hozzáférést: jelszót, SmartCardot és/vagy üljenszomatot kapcsolhatjuk ezeket a műveleteket.

A felhasználó azonosítása a rendszer-üzemelés előtt is elvégezhető, ezáltal más

operációs rendszerekben is használhatunk, és ha az operációs rendszerben nem valami hiba volna az azonosítás körül, akkor azt nem lehet majd kizárni.

A dolgnak a Trusted Platform Module nevű áramkör a lelke. Alapértelmezésben ez nem működik – a szoftverek sávjából lehet kivágni a tesztelőket: azt, hogy miként lehet ezt az áramkört a BIOS-ból működtetni home.

Mobill energialomba

A gépbe többféle akkumulátor kapható. A legkisebb 4 cellás és 35 wattóra kapacitájú, míg a 9 cellás, 85 wattóra kapacitájú próbálunk ki. Az akkumulátor a gép elejébe van építve (a noteszgép többségében a hátsó részbe szerelik). A 9 cellás akkumulátor nem fér be teljes terjedelmében az akkumulátor, elől egy csuklózámmal készült zárdmennyig közi, vagy két centiméter hosszban. Az akkumulátor alján megtaláljuk a visszajelző LED-eket, s azokkal a gép bekapcsolása nélkül is ellenőrizhetjük az akkumulátor töltöttségét. A 9 cellás akkumulátorral mért üzemidő igazán tekintélyes volt: a tesztben elindítottunk egy DVD-filmet – és másodszor is majdnem egész lejátszotta a gép. A grafikonos felület, hogy a film cseréje közben jól megfigyelt a várható üzemidő.

A készülék áramfelvétele nem túl nagy: bekapcsolásakor 0,3 amper, működés közben 0,19 amper, 0,25 amper (feladattól függően).

A gépben a bekapcsológomb mellett három gomb van: a hang erősítése, a hálkítás, és az élnézés.

A kapcsolót

A gép minden ismert módon kapcsolódhat a külvilághoz: van RJ11 csatlózási beépített modemmel, RJ45 csatlózási, míg a USB Ethernet kártyával – ugyan kell-e mondanunk, hogy gigabites? Ve-

zetük nélkül 802.11g szabványú hálkázathoz kapcsolódhatunk, és a kápróhált géphez Bluetooth-adapter is volt (mint opció). A Bluetooth nélkül működő egy töltőkapcsolóval szabályozhatjuk a gép bal oldalán egy modulált kapcsolókat: vagyis vele mind a két modul. Ez biztonságos szempontból jótól jól – ha nem szeretünk a gépre kontáktokká felengedni, akkor egyszerűen, bármilyen szoftver elindítás nélkül is leállíthatjuk a vezeték nélküli működést. Ha bekapcsoljuk, akkor szoftverből még mindig leállíthatjuk a kommunikációt: a Wi-Fi-kommunikációt is rálejtve emlí a Bluetooth-kommunikációt.

Ha már a csatlókánál tartunk, kadd jegyezzük meg, hogy míg egy PC Card-olvasót találunk a gépen, azután még USB-csatlók is egy optikai meg-hajtót az DVD-RW-ágitartó. Oldalt van egy infravörös csatló, bármi meg egy analóg VGA és egy hagyományos soros kápn.

A gép működése hangtalan. Hosszas és intenzív használat után sem melegszik túlságosan, pedig 30 °C fok fölötti külső hőmérsékletben is használunk.

Összegelesen a Dell Latitude D620-as egy minden igényt kielégítő, sokoldalúan használható noteszgép – s persze ennek megfelelő az ára is. ✓

Műszaki adatok	
Processzor	Intel Core Duo
Processzor órajela	1,87 gigahertz
Memória (aktuális/max.)	512/4096 megabájt
Típusa	DDR2
Sebessége	667 megabájt
Operációs rendszer	Windows XP Pro SP2
Megjelenítő	1260×800 14:1 Mátrixos
Kápnító	11,1 hüvelyk
Grafikus csatló	Intel GMA 950 (224 megabájt memóriával)
Merevlemez	60 gigabájt, SATA
Akkumulátor	85 wattóra
Biztonság	üljenszomat-olvasó SmartCard-olvasó Wave szoftvercsomag
Tömeg	2 kilogramm
Forgalmazó	Dell Magyarország
Ár (bruttó)	410–480 euró (nettó árakértől függően)

LG KG800

Hálózati	900/1800/1900 MHz
Méret	95x48x15,2 milliméter
Tömeg	83 gramm
Kijelző	262K színes TFT
Kamera	1,3 megapixeles
Készletelési idő	200 óra
Beszélgetési idő	3 óra 20 perc
Ar	hálózati/gyáratlanul 90-110 óra tartás között

E-csekkelés

LG KG800

Ennivaló csokitelefon

Az LG Black Label Series Chocolate mobiltelefonja (a kódok kedvelőinek a KG800-as) olyan szép, hogy hosszú ideig csak a hangok, színek és a velük kapcsolatos beállítások kötöttek le a figyelmünket. Ez a gyártó szándéka szerint is divattelefonnak készült mobil márkában mutatkozott be Magyarországon – Nagy-Britanniában és Koreában már a múlt évben megkezdődött az értékesítése, és sikerrel járt: százezres nagyságrendűek voltak az eladások.

A készülék fényes, fekete borítású, és ebben a környezetben rendkívül látványosak a piros színnel megvilágított, stilizált érintőgombok. A fényes felületnek persze van hátránya is: a lehellet és minden ujjelemomat is meglátszik rajta. Talán ezért is alapartozók a készülékhez a tisztítódoz.

A készülék színesintérszerű, és a két rés összevisszatartásával mindig le is zárjuk a billentyűzetet – éppúgy, mint a hozzá hasonló többi mobiltelefonon –, a billentyűzet itt érintőgombokból áll. A telefon for-

mája lenetűl, egészen egyszerű, nem légi ki belőle semmi, a tőről csatlakozóját is egy kis átírás rejti a jobb oldalon. Mellette még két gombot látnak: az egyikkel ki- és bekapcsolhatjuk a készüléket, a másikkal pedig a fényképezőgépet vagy az MP3 lejátszót indítjuk. A készülék bel oldalán is jót látunk még két gomb: ha a készülék össze van zárva, akkor a megnyomására bekapcsolódik a képernyő háttérvilágítása, ha meg nyitva van, akkor a hangerőt lehet szabályozni velük.

A piros-fekete színkombinációs készülékhez piros-fekete színkombinációs hátterkép illik a legjobban, ezért tettek feléve piros autóból és piros paradicsomból álló képeket a készülékre. A készüléknek lehet állítani, hogy ne jelenjen meg a mobilszolgáltató neve, s azt is, hogy a számok ne feleljenek legyenek, ha a billentyűzettel pörtyögjük be a hívandó számot, hanem színesek. A szép színekhez érdekes, mulatságos hangok is járnak.

Az érintőgombok gyorsak, szokatlanul kell a használatukat; telefonáláskor vi-

gyáznunk kell, hogy ne érintsük őket a fülszemély vagy az arcunkhoz.

A beépített 128 megabájttal memória nem bővíthető – ez a kapacitás egy audio CD MP3 formátumú változatához elegendő (nehány kép is elfér mellé). A Bluetooth csak 1,2-es, a kapcsolatot gondok nélkül sikerül összehozni, és a telefon fényképezőjével készített fotót átküldeni egy Palm Tungsten TX-re. A kép átlagos minőségű. Az 1,3 megapixeles, négy-szeres digitális nagyítási kamera mellé vaku is jár, de a képek minőségét ez csak kevéssé javítja. A videofelvétel 3GP formátumban készülnek; a telefon lejátsza az MPEG-4 formátumú állományokat is. A menürendszer logikus, a már más készülékekben megszokott 3-ször 3-as ikonos rendszert követi. A telefon-könyvben legfeljebb ezer bejegyzést tárolhatunk, s a számokhoz többek között hívócsoporthoz, e-mail címet meg hívóképet is tárolhatunk. Mindez és a többi különlegesség még vonzóbbá teszi a szép külsőt. **PM**

PILUSZINFO

computerworld.hu/linkek

CIO TOP 100

A hazai IT-vezetők
toplistája

Megrendelés és bővebb információ:

cio@infopen.hu

COMPUTERWORLD

Szervertöbbszörözés

Az informatika bevett gyakorlati szerint kritikus alkalmazásokra dedikált szervert üzemeltetnek. Ennek a megközelítésnek persze számtalan hátránya van, így logikus döntés a virtuális kiszolgálók irányába lépni – derült ki a HP Infrastructure Developer Forum virtuálisizáció foglalkozó munkacsoportjának megbeszélésén. Az IDF célja mindig az, hogy legkritikusabb piacai és technológiai problémáira adott válaszok összegyűjtése – így volt ez a virtuálisizáció kapcsán is.

Ha egy szerver pusztán egy cél-feladatot lát el, akkor hamar rá kell jönnünk, hogy természetesen nem gazdaságos sem az adminisztrációs oldalról, sem az erőforrás oldalról. Mind több alkalmazást futtatunk, annál több szerverrel áll a szerverszobában független feladatok elvégzésére, és ezek kibenszámlálás átlagosan nem magasabb 10 százaléknál.

Ezen az abszurd helyzetben igyekszik segíteni a virtuálisizáció, amelynek két alapvető fajtája van: scale-out, amikor hasonló célú és paraméterű szervereket fogunk össze egyetlen virtuális egységbe (cluster), illetve a scale-in, amikor egy ellenkezőleg, egy nagy teljesítményű szervert darabolunk fel virtuálisnak so kisebb kiszolgálóvá.

Az Infrastructure Developer Forum virtuálisizációval foglalkozó munkaco-

ket csak az előre meghatározott számú nParra lehet osztani – ezek a partíciók az osztás után hardveresen és szoftveresen is teljesen különálló gépként működnek. Ennek óriási előnye, hogy egy ilyen „szerver” leállítás, újraindítás a többi „szerverre” semmilyen hatással nincs, sőt ha az egyik nParban valamilyen hardveres hiba lép fel, az sem érint

A vParok azonban „csak” processzor-szintű allokációt tesznek lehetővé. Képzeltbeli vállalatunk azonban még finomabban szeretné felosztani a hármas szerver erőforrásait. Ezért a fentiek mellett beveti a szoftveres virtuálisizációt is. Nézzük, mit nyer ezáltal!

Virtuális Machine

A cég a szoftveres virtuálisizációhoz a HP Integrity Virtual Machine-t, a HP új virtuálisizációs termékét választja. Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy egy gazda operációs rendszeren (partition) több vendég operációs rendszert futtassunk. Így a hardver-erőforrásainkat szinte szétválasztva oszthatjuk fel alkalmazásaink között. A HP Integrity Virtual Machine-nel az(OT) számlálkos lépésekben lehet alokkálni a processzor erőforrásait, azaz rendkívül finoman szabályozhatjuk, hogy az egyes vendég rendszerek (melyek jellemzően csak egy-egy alkalmazást futtatnak) mennyit erőforrást használhatnak a közösből.

Míg a hardveres nPar megoldások (és részben a vPar is) speciális hardvert követelnek meg, addig a HP Integrity Virtual Machine-nak az az egyik legnagyobb előnye, hogy bármilyen HP Integrity szerveren használható. Bár az

Integrity Virtual Machine gazda és vendég operációs rendszereket jelenleg csak a HP-UX 11i használható, várhatóan még az idén bővül a lista: vendég gépeket Windows és Linuxot is telepíthetünk majd.

Nagyon rugalmasnak tehető a munka-szervereit, hogy az Integrity Virtual Machine-nél a processzor-erőforrásokat dinamikusan, futási időben is átcsoportosíthatjuk az éppen dolgozó virtuális gépek több processzor-erőforrásra kaphatnak, mint az épp nem vagy csak később dolgozóknak.

Resource Partition

A cég tehát felépítette a virtuálisizációs eszközközzel a rendszerét. Egy rendszer azonban üzemeltetni is kell, hogy minden pillanatban optimális legyen a futó szoftverek erőforrás-felhasználása. Ehben segít a Resource Partition. Segítségével az elemi hardveres erőforrásokat 5 számlálkosként lehet felosztani és csoportosítani. A cég minden egyes szerverén – a fizikai és a virtuális gépek egyaránt – beállíthatjuk például, hogy a csoportba rendezett alkalmazások milyen arányban férhetnek hozzá a közös memóriához és a processzorhoz. Megadhatjuk azt is, hogy a nem kritikus alkalmazások a processzor erőforrásból soha ne használjanak 10 százaléknál többet, amennyi biztosítjuk, hogy az üzleti szempontból kritikus szoftverek teljesítménye nem csökken le drámaian. Az erőforrások felhasználásának szabályait természetesen bármikor, futási időben, az alkalmazások leállításá nélkül módosíthatjuk. Így végül egy olyan rugalmas rendszert kapunk, amelyben az erőforrások is minden pillanatban, igény szerint csoportosíthatjuk. ■

MENNYIT LEHET MEGTAKARÍTANI?

	A eset	B eset	Megtakarítás a virtuálisizáció megvalósulása miatt
Hardverköltések	2 598 645 USD	1 142 795 USD	56,0%
Szoftverköltések	4 319 436 USD	1 224 784 USD	71,8%
Egyéb közvetlen költségek	635 056 USD	294 747 USD	54,6%
Üzemeltetési költségek	704 838 USD	692 295 USD	1,8%

A példánkban használt vállalatunk, amelynek egy BEA és Oracle alapú rendszert üzemeltetnek, lárványos megtakarítást eredményeznek a virtuálisizációs technológiák. Az első esetben (A eset) kilenc darab 8 processzoros HP rx7620 szervert telepítünk, a második esetben (B eset) a virtuálisizációs technológiák alkalmazásával ugyanazt a feladatot három darab, ugyancsak 8 processzoros HP rx7620 látja el. A típus 3 éves periódust tekintve a kiadások a következőképpen alakulnak a két esetben. Ment látható, a virtuálisizáció lárványos megtakarítást eredményez.

portjában egy mintaváltással megvalósítható virtuálisizáció vizsgálata tett javaslatot megvalósuló virtuálisizációs megoldás kiállítására. Az elképzelt vállalatnál egy BEA és Oracle alapú rendszert kell üzemeltetni. A cégnek eredetileg 9 darab HP rx7620 szervert üzemeltetnek 8 processzossal, a javaslat szerint megfelelő virtuálisizációs technológiák alkalmazásával ezeket 3 darab HP rx7620, szintén 8 processzoros szerverrel ki lehet váltani. (A váltás számszerű hatáskörrel lásd alábbi táblázat.)

A scale-in virtuálisizációval hardveresen és szoftveresen is meg lehet valósítani, s mindegyiknek megvan a maga előnye és hátránya. Az alábbiakban ezeket tekintjük át röviden.

Hardveres partícionálás – nPar

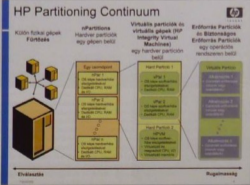
Az nPar segítségével egy nagy teljesítményű szervert lehet hardveresen, elektronosan osztani több kisebb szerverre: szétválasztás, partícionálás (az egyes partíciókat nPartionnak vagy nParnak nevezzük). Mivel hardveres izolációtól van szó, ezért a HP Integrity szervere-

it a többit, tehát azokat megbízhatósága és separáltsága nagyon magas fokú.

Persze felmerülhetnek olyan igények is, amikor ez a megoldás további finomítást igényel. Ilyenkor szoftveres hardveres partícionálás, az úgynevezett vPartícionáléval bonthatjuk tovább a HP Integrity szerver erőforrásait. Hogyan oldható meg ez?

Szoftveres partícionálás – vPar

A vPar segítségével egy adott hardverpartíciót (nPar) vagy egy teljes fizikai gépet oszthatunk tovább logikai, virtuális partíciókra. Az ilyen módon kialakított partíciók szoftveresen teljesen elköltözik egymástól, azaz egy ilyen vPar-t a szoftverek önálló fizikai gépként látnak. Bár a vParok hardveres izolációja nem olyan magas szintű, mint az nParoké, itt is megtalálhatók az alapvető hardveres izolációk. Ez a megoldás roppant rugalmas, ugyanis a vParok között a hardveres erőforrásokat dinamikus, futási időben átcsoportosíthatjuk annak megfelelően, hogy melyik szoftvernek mekkora erőforrása van igénye.

HORIZONT

AZ ENERGIÁVÁLSÁG VÉGE?

Egy spanyol bejelentés szerint eljárási-
kísérleti tengeri plankton és egyéb növény-
csojag lehet alkotani. A cég szerint
14-18 hónapig belül megkezdődhet az
új bioüzemanyag ipari mennyiségben
történelmi előállítás.

www.computer-vilag.hu/cikkok/teknologia ▶

ÉVFORDULÓS GSM

Tízennégy évvel ezelőtt indították a világ
első GSM-hívását. Jelenleg körülbelül
minden harmadik ember rendelkezik
GSM-telefonnal világszerte. Júniusban
a GSM-elfőnéptelenség száma elérte a kétszáz-
láriós határt.

www.computer-vilag.hu/cikkok/gsm10 ▶

e-mail: második felvonás

Az elektronikus levelezéssel (még) sok gond van, elég, ha csak a spamerek gondolnak. De vállalati környezetben ennél jóval több a javítanivaló. A jó hír az, hogy már több megoldással is dolgoznak.
[írta: Gary Arlitsch]

A cég bejövő e-maileiből a védelem megbízhatatlan kísérleti a vírusokat, a kímélt adatforgalomban pedig bíralmas információk után kutat. A spam-szűrő kiválasztja a szeméti nagy részét, és ahogy megtanulja a spammerek és adathalászok legújabb trükkjeit, egyre hatékonyabbá is válik. Most épp a bizalmas tartalmú e-mailek ellen, és nemegyszer felejtik be azt a projektet, amely biztonságosan archiválja a céges üzeneteket arra az esetre, ha elmennek a cégen.

A megfelelő technológiával, jó céges irányelvekkel és némi pénzzel ma már viszonylag könnyen kordában tartható az e-mailek körüli örület. Sőt a laboratóriumokból előléthatólag egy-két év múlva megérkező új technológia segíthet egy kicsit civilizáltabbá tenni az e-mail világot, s ezáltal az elektronikus levél előkelő helyet szerez a legnépszerűbb és legfontosabb céges alkalmazások között.

Mig ma az e-mail fejlesztésére tett erőfeszítések nagyrészt az elektronikus levél biztonságára irányulnak, addig az egyetemi laboratóriumokban és kereskedelmi megrendelésekre dolgozó kutatóintézetekben már a személyi e-mail egészen új alkalmazásain dolgoznak.

A fejlesztőkkel, jóvómunkatársakkal és IT-menedzserekkel készített interjúk alapján az alábbi következtetéseket vonhatók le az e-mail jövőjéről:

az új technológiák, a gazdasági és politikai nyomásgyakorlás végül megérkezik a rosszindulatú roszindulással és IT-technológiával szembe. Ray Tomlinson, a Cambridge-i BBN Technologies főmérnöke szerint a spam, adathalászat és malware ellen folytatott küzdelem ma nagyjából döntetlenül áll. Egyébként ő az, aki a világ első hálózati e-mailejt küldte 1971-ben.

Tomlinson szerint: „Ez inkább ösztönöz kereskedelmi és politikai problémák, és nem reális technikai kihívás. A piaci szereplők külsőből koncepcióba fektetnek be pénzt, és foglalkoztatnak szakembereket a saját céljaik elérésére. Nem a végfelhasználók omlás a siker.”

A Microsoft a saját Sender ID Frameworkjét (küldő azonosító rendszer) szerencsés bevezetni, amely ellenőrzi, hogy az üzenet valóban olyan szerverről érkezett-e, amely jogosult levelet küldeni az adott domain címével. A Microsoft adathalászat ellenes és antispam stratégiájának vezérgazagatója, John Scarrow elmondta, hogy az Egyesült Államok 100 vezető cégének 73 százaléka és az összes e-mail 31 százaléka már a Sender ID-t használják. Scarrow hozzátette: „Úgy látjuk, hogy a spam mennyisége már nem nő tovább.”

További jó hír Scarrow szerint, hogy hír az IM (azonnali üzenetküldő szolgáltatások) és más elektronikus kommunikációs formák szintén védelemre szorulnak, a probléma megoldása azonban nem sokban különbözik az e-mail esetében alkalmazott technikától.

Eközben a Yahoo és a Cisco Systems tavaly benyújtotta az Internet Engineering Task Force-hoz saját DomainKeys Identified Mail (domain-kód szerint azonosított levelet) fátárizásvét javaslatát. A DKIM a Sender ID-hoz hasonlóan az e-mail küldőjének hitelesítésével próbálja megvédeni a felhasználót a megtévesztő tartalmú e-mailek és az adathalászat ellen. A DKIM a küldő domainjét figyeli, és egyáltalán kriptográfiai módszerekkel az üzenet integritását is megvizsgálja.

A Sender ID-n kívül a Microsoft a SmartScreen szűrőt is kifejlesztette, amely statisztikai módszerekkel deríti ki, hogy mi spam és mi nem az, emellett egy phishing-szűrő add-int is készítették az MSN keresőjéhez. A Microsoft Research-nél azonban, ahol mintegy negyven dolgoznak az új e-mail technológián, azt mondják, hogy mindez kevés lesz a jövőben.

James Goodman fejlesztő szerint a végző megoldás a spam ellen a SmartProof nevű egyszerűsített védelem lenne. A kísérleti verzió a következőképpen működne:

- először egy adagvél (magától tanuló) szűrő, amely a Smart Screenre hasonlít, kísérleti a nyilvánvalóan rosszindulatú, egyszerűen spam, majd kísérleti egy karanténba teszi. A felhasználó „fehérlistájáról” küldött levelek természetesen az inboxba kerülnek.
- a spamnek tűnő levelek küldői automatikus viláslásokat kapnak, felhívólvá ártva arra, hogy bizonyítsák, hogy nem spammerek.
- a küldők egy egyszerű rejtvény megoldásával válaszolhatnak, ottamán, amely egy embernek egyszerű, de nehéz egy automatikus spamgyűjtőnek.
- a küldő „amicospammenteként”, vagyis kis összegű ártalásokkal is lehetetlen, hogy üzenete megérkezzen. Az ártalások célja lehetne az e-mail fogve-

HORIZONT

dó fel, az internet-szolgáltató vagy egy jótékony alap, illetve a küldő vissza is kaphatja, hogyha megbízhatósági róla, hogy az e-mailje nem spam volt.

Goodman szerint: „Ha mindent össze tudnánk hozni, akkor egy nagyszerű, hosszú távú megoldást találhatnánk. Nyilvánvalóan ez igen ambiciózus terv, és nem hinném, hogy a csapatból bárki azt gondolná, hogy ez az egyik napról a másikra működő fog.”

A Microsoft egy másik osztályán a fejlesztők egy MailScope nevű program prototípusán dolgoznak, amely az e-mail csatákat figyeli és figyelmezteti a felhasználókat, ha nagyobb készség várható az e-mail szolgáltatás működésében. Ha a MailScope hozsant tartó lassulást észlel, mondják, a Microsoft, com és a Berkeley University of California, az adott szervert, hogy valószínűleg késleltetés várható, hasonlóan, mint ahogy a rádióban tájékoztatják az autósokat a torlódásokról.

Itt kell megemlíteni a Microsofti Sure-Mail projektjét is, amely minden elküldött üzenet után egy jelentést küld, amely egy külső behatárolást védezt táblázatba kerül. Az e-mailek fogadás időfelé lekérni a táblázatot, és összehasonlítani a bejövőekkel a beérkezett üzenetekkel. Ha találak olyan jeleket a táblázatban, amelyek nem tartoznak e-mail, tudhatjuk, hogy az e-mail nem érkezett meg, vagyis elveszett valahol a kibernetikában. Ezeket az eseteket a Microsoft „csendes vesztésnek” nevezi, hiszen a felhasználók leggyakrabban ezt észre sem veszik. Több mint két hónapig tartó, többféle e-mail rendszer és -hardver felvonultatás ellenőrzési kísérletek során a Microsoft arra jutott, hogy minden 140-ik e-mail nem kerül elvételre. A kezdetek óta átlagos ideje 4 perc, de akad olyan üzenet is, amely 27 órát késett. Ugyanakkor megfigyelők szerint a technológia a kiterjedt kutatások és fejlesztések ellenére sem fogja teljesen kiküszöbölni az e-mail hátrányait. Szemünk gazdasági és jogi eszközeire is szükség lesz.

Az e-mail jövője: technológiai mozzai vagy a tematikus gyűjtemény része?
Bár nem valószínű, hogy az e-mail valamilyen alternatív megoldás váltsa fel, az IT-vezetők ideiglenesen lesznek könnyebb, az új lehetőségek meg sok fejletlenebb okozhatnak.

Paul Saffo, a kaliforniai Institute for the Future-nál dolgozó jövőkutató szerint az e-mail még csak a kamazokorít él. Szerinte a spam, az adathalászás és az e-mailek terjedő roszindulatú kököl problémáikat még fogják oldani.

– Eközben azonban – figyelmeztet Saffo – nem kezelhetjük az e-mail önmagában, hiszen az összes kommunikációját lassan olvadni kender, és a régi kacsatökök összegyűlt mocsárból új dolgok keletkeznek.

Richard Golden, a Circuit City Stores IT vezérigazgató-helyettese szerint a veszélyek hatására a vállalatok szigorú irányelvekkel fogják megőrizni a technikai védelmet. Golden elmondta, hogy spamszűrőkkel, vírusokkal és hasonlókkal viszonylag egyszerű megoldást a vállalati e-mail rendszereket, mivel a struktúra átlátható, és a

gyenge üzenetek a cégen belül jutnak el egyik postból a másikba.

– A dolgok azonban könnyen összefonódnak a külti világgal, és ez már kevésbé követhető, mint egy vállalat levelező rendszer – mondta Golden. – Ugy gondolom, több beavatkozás és irányelv fog megjelenni olyanakkal kapcsolatban, mint például a blogolás. Ahogy a különböző kommunikációs formák közt találhatók egyre elmosódottabbá válnak, úgy nagyobb hangsúlyt kell helyezni a kiberbiztonsági információkra, tekintet nélkül arra, hogy milyen kommunikációs formáról van szó.”

Az IBM Research olyan megoldásokat keres, amelyekkel az e-mailt más funkciókkal lehet felruházni, és a felhasználók mindennapi életbe sükkenőten lehet beilleszteni. „Nem elég az embereket az e-mailek kezelésében segíteni, a munkájukban is támogatni kell őket – mondta Dan Green, az IBM egyik kutatója. – Ez azt jelent, hogy az összes beérkezett kommunikációs és információforrás egy téma vagy tevékenység köré kell csoportosítani.”

Az IBM Research Activity Explorer nevű prototípusa például olyan program, amely e-maileket és más valós időben működő kommunikációs forrásokat, mint az Instant Messaging, a képernyő megjelenő képek, fájlok és a tennivalók listáinak anyagait gyűjti össze. Egy adott projekten dolgozó csoport pedig kialakíthatja a saját tematikus gyűjteményét, amelyek ezeket a forrásokat tartalmazza, és segítségével a felhasználók gyorsabban tud-

nak váltani a valós idejű, illetve a késleltetett gyűjtemények formák között. Egy ilyen tematikus gyűjtemény tartalmazhatja az üzeneteket, a beszélgetéseket és az elküldött fájlokat, amelyeket mosolják, egy üzleti ajánlaton dolgozó csoport „termékét” a munkája során.

A Unified Activity Manager (egyesített tevékenységkezelő) az IBM jövő fejlethebb kísérleti eszköze. Ez mindent tud, amit az előző program, de az összegyűjtött információkat más vállalati alkalmazásokba – például munkamenedzerekbe – is be tudja illeszteni. Nem csak az adott tevékenység elemét kapcsolja össze, hanem olyanokat is beemeli, amelyek a milibeli hasonló munkafolyamatok során kerültek elő. A Lotus Notes új Hannover nevű kiadásba a tevékenység-központú együttműködés éleit is beleépíti, s ez a kutató szerint jóvá érvé várható.

A Microsoft ezalatt olyan megoldást dolgozott ki, amely egy kereshető archívumba gyűjt az e-maileket, állományokat, weblapokat, a tennivalók listáit és egyéb anyagokat. A Surf TV Seen (már láttam) elevenesítő prototípus az MS Search-öt használja, hogy a fontos tartalommal ismerje, és ami bekerült, az később egy egyszerűen kezelhetően – különböző rendezési módok, filterek alapján, illetve előnézetek és miniatűr formájában – felajánlja a felhasználóknak.

Új e-mail alapú alkalmazások fognak megjelenni, mint például az e-mail archívumokban vállalati információk után kutató adathányász programok

Először nyert egyre nagyobb teret – különösen a fiatalok körében – az Instant Messaging az e-mailek szemben, az e-mail új funkciók mir nem vitatnak sokáig magokra. Ahogy a vállalatok és az egyéni felhasználók archívumok kezdik az üzeneteket, lehetőségek válnak az e-mailek adathányászata. Számos egyetlen és vállalat kezteső már azon dolgozik, hogyan lehet még könnyebben hozzáférhetővé tenni ezeket az archívumokat.

Bernardo Huberman, a Hewlett-Packard fejlesztője például azon tűri a fejét, hogyan lehetne „Jeans” a vállalat szervezeti tudását – az alkalmazottak e-maileinek és PowerPoint-prezentációk bányászata. Mászerei messze állnak a különböző programok által már jól kezelt kereséssel és osztályozással. Huberman az alkalmazottak közötti kommunikációs köntösek erősítését és a kommunikációs mintákat vizsgálja, amely révén fényt deríthetnek

a rejtett problémákra és lehetőségekre. „Megutóbbítja a kimutatásokat, és mindenféle következtetéseket vonhatunk le belőlük arról, hogy ki hogyan dolgozik, de ha belemérintünk az e-mail csatáinak miniatűrjébe, akkor egész más szempontból látnak tevékenységüket. Így fel lehet deríteni a vezetői szerepi alkalmazásokat, például azt, hogy ki az a központi személy, akin keresztül a legtöbb e-mail átmegy a többi dolgozóhoz, ez olyasm, amit a kimutatásokból nem lehet észrevenni.” Huberman szerint az ehhez hasonló mintázat vagy háttérképek eredménye az osztályok és projektek központi személyek listáinak szervezése lehet.

A HP-nál most fejlesztik a fenti elvek szerint működő prototípust, a Knowledge Navigator, amely szöveghányász, algoritmikus és statisztikai módszerekkel vizsgálja az alkalmazottak HP szerveren tárolt e-maileit és prezentációit. „Olyan jellegű kérdéseket is tud majd megválaszolni, mint például azt, hogy ki az az öt szakértő egy adott témában. Ez egy vállalat kimutatásának egyértelműen nem derül ki” – mondta Bernardo Huberman.

És a „módosított” nemcsak a vállalatokon belül, az alkalmazottak adatai alapján lehet elérhető, hanem a vállalaton kívül is, a vásárlók körében. Így mindkét csoportot támogatva, előző kommunikációval lehet elérni. „A következő néhány évben azt fogjuk látni, hogy az információkat nagyon előzatosan, mindig a megfelelő emberhez fogják eljuttatni. Ez idegesítő is lehet, de jobb, mint spamer kapni” – mondta Huberman, aki elismeri, hogy előnyei ellenére az üzenetek bányászata csak és joga kérdéseket is felvet. Hozzátette: A közeljövőben a nyilvános és privát élet közötti határ elmosódott fogják tapasztalni. ♥

2006.08.01. ÜZLETI MOBILITÁS

Hirdetési melléklet

A Computerworld Üzleti Mobilitás melléklet tartalmát közzéadjuk.

Előzetesben közreadtuk: van fűző lenni csaknem, Egred Zoltán szerkesztő, High Jump Intercom.hu, Felicitás Máté, Bók Péter, az IOD Magyarország Lapkiadó Rt. igazgatója.

MOZGÁSBAN AZ ÜZLET

A Nokia üzleti felhasználók számára kialakított E-Series mobilkészülékek sorozatának már négy tagja van, a Nokia E50, E60, E61 és az E70. A készülékek kifejezetten az üzleti mobilitást támogatják.

30. oldal >

Orsolyán VASS ENIKŐ

Kézben tartott munkavégzés

Nem a felvétel, hanem a szoros időbeszámoló alkalmazottak használják ki igazán a mobil munkavégzés adta előnyöket, ak nemcsak hordozható noteszgépet, hanem okoslevegőket is használnak a munkájukhoz.

Sok félreértés, mondhatni, mítosz létezik a mobil munkavégzéssel, az üzleti mobilitással kapcsolatban – állítja a Nokia 2005 decemberében közzétett tanulmánya. A kutatásban ezeket a félreértéseket igyekeztek tisztázni.

A legtöbb vállalatnál esetében a vezeték azt gondolják, a mobil munkások az alkalmazottak alcsoportját alkotják, kevesen vannak és igényük is különleges. A valóság azonban az, hogy a mobiltechnológia nem csupán az ügyvezető igazgató személyiséget képviseli. A mobiltechnológia használata lassan, de bizonyan terjed a vállalatok belső. Az eddig terjedten dolgozó alkalmazottak hasonló eszközökkel.

és azokon hasonló alkalmazásokat használunk munkájuk megkönnyítésére. Az IDC előrejelzése szerint 2009-re 878 millióról nő a mobil munkások száma a világhoz, ami azt mutatja, hogy a mobilitás nem elcsigázott jelenség, hanem főleg.

Csak bizonyos vállalatoknak

Az általános vélekedés szerint csak bizonyos típusú vállalatoknak érdemes üzleti tevékenységükben mobiltechnológiát használni. A valóság viszont az, hogy minden típusú és méretű vállalatoknak előnyös a mobil munkavégzés. Egy kivétel az is növekvő versenyképességét reakcióidővel gyorsítottával. Az alkalmazottak utazás közben is dolgozhatnak, az ügyfelek irrodákban is hozzájárulnak a értékesítési, vagy otthon is értesülhetnek a legújabb fejleményekről – így megnövekedett a produktivitás és az elérhetőség.

A nagyvállalatok számára is kényelmes előnyös vannak a mobil üzleti lehetőségek. Ha már felállítottuk

a mobil munkavégzés támogatási infrastruktúráját, az alkalmazottak a munkafolyamatok javítására, az információcsere tökéletesítésére is bevonhatjuk.

A tanulmány megállapította a másik általános vélekedést, miszerint elég találni olyan irrodát, ahol ne lenne vezeték telefon, és ha már van vezeték telefon,

akkor nincs is szükség mobiltelefonra a vállalatok székfoglalásához.

Használják a mobilokat is

Ezzel szemben a valóság az, hogy a statisztikák szerint az alkalmazottak munkavégzés közben idejük egyharmadában nincsenek az irrodáiknál. Idejük másik egyharmadát az irrodán kívül töltik, ami azt sugallja, hogy ha ezeknek az alkalmazottaknak lenne mobiltelefonjuk, akkor elérhetővé válna nekik. Ezeknek a vállalatoknak érdekében állna olyan tükörszerű eszközök bevezetése, amelyek a vezetékes és mobiltelefon előnyeit egyaránt ki tudják használni.

Úgyancsak téves általános vélekedés, hogy a mobiltechnológia negatív hatással van az alkalmazottakra, mivel arra kényszeríti őket, hogy állandóan „kapcsolatlan” maradjanak munkahelyüktől, függetlenül attól, hogy otthon tartózkodnak vagy éppen hűvös van, és így többet kell dolgozniuk. Ezzel szemben a mobilitás egyszerűbbé teszi az életet. A munkavégzésük során mobilkészülék használó alkalmazottak azt mondják, sokkal jobban tudják ellenőrizni életüket, sokkal jobban be tudják osztani a munkaidőt és a szabadidőt. A legkevésbébb alkalmazások ezen a téren a mobil e-mail vagy a mobil naplót, ezek kényelmesebbé teszik a munkavégzést, és az alkalmazottak elégedettebbek.

Kézifogható előnyök

A tanulmány szerint gyakran idézett kifogás, hogy a mobiltechnológia előnyei csak nehezen számszerűsíthetők, de ez téves nézet. A mobiltechnológia használatával növekedett az eladók mennyisége, miközben csökkentek a működési költségek, ezek pedig számszerűsíthető, kimutatható adatok. A mo-

biltechnológia használatának azonban más előnyei is vannak, amelyek számszerűsíthatatlanok, például valós idejű információhoz lehet jutni, és a munkavégzés hatékonysága is növekedett.

Általános vélekedés többek között, hogy a mobilkészülék e-mail hozzáférések és a vállalat adatokhoz való hozzáférések megoldása csak újabb befektetéshez vezet, ami nem igaz. Valójában a mobilkészülékek egyszerűen integrálhatók a vállalat meglévő IT-rendszerébe, hiszen számos megoldás van arra, hogy úgy „toldjuk” meg a vállalat hálóját, hogy az a mobilkészüléket is lefedje. A mobil e-mail használata például egy tűrfal mögött helyeztetve egyszerűen kiszolgálja a mobilitás biztonságosságát, továbbá ezeket az eszközöket anélkül lehet egyeztetni, hogy helyről, hálóról az internetről, karbantartani, hogy az alkalmazottak munkavégzését megzavarják. A hardvereszköz bevezetését minden esetben meg kell előznie a mobilitási stratégia kidolgozásának és kidolgozásának.

Miért van szükség arra, hogy a cég vásárolja meg és koordinálja a mobil munkavégzést, amikor az alkalmazottak amúgy is van mobiltelefonjuk vagy PDA-juk, amit már munkára használnak? A kérdésnek vállalkozás feltehető magának, és részben igazak is van. Sőt sem szabad arról elfeledkezni, hogy az alkalmazottak a vállalat adatlal dolgoznak, a vállalat hálóról társulhatnak, és ha minden nincs megfelelően koordinálva, ha a biztonság stabilabb nincsenek lefedve, akkor könnyen érheti ki a vállalkozást, hiszen illetéktelenek kezébe kerülhetnek az adatok, vagy idegenek kapcsolódhatnak a cég hálójához. A mobilkészülék kivételével, azok menedzselésében a cégnek aktív szerepet kell vállalnia. >

BEA WEBLOGIC MOBILITY SERVER

Egységés hozzáférés

A BEA WebLogic Mobility Server egyszerűen a mobilfejlesztést és menedzselést, segítségével a portálok és alkalmazások gyorsan és költséggel járhatóan megvalósíthatók meg a mobilközvetítés.

A BEA WebLogic Mobility Server segítségével egyszerű portál infrastruktúrák esetén is összerakhatók az adatok és alkalmazások, így az ügyfelek, partnerek és alkalmazottak egységés hozzáférést kapnak az üzleti forrásokhoz asztali vagy hordozható számítógépekről – ismereti Darmai Gábor, az Alerant BEA-distribúciós igazgatója. – A hatékonyság növelése érdekében mobilközvetítésen is idő-, hely- és eszközökkel nélkül érhető el a szolgáltatások.

Repülőgépgépjegy valódi időben

A villanatok több, alapvetően fontos területen használják fel a mobilszolgáltatásokat, így a megrendeléseknél, az ügyfélmegvárásnál, valamint az értesítésnél, illetve vezető munkatársak munkáját megkönnyítésénél.

Ászok a villanatok, amelyek már bekapcsolódtak az elektronikus kereskedelembe, és lehetővé teszik, hogy természetesen, szolgáltatásokat portáljukon keresztül vi-

síroják meg, napjainkban mind nagyobb sűrűt helyeznek arra, hogy ott a szolgáltatás mobilközvetítésen is elérhető legyen. Az ügyfél ezáltal már nem függ a számítógéptől, az igény feltértelezés pillanatában kérhet információt vagy vásárolhat. – Egy repülőgépgépjegy például lehetőséget teremt a repülőgépek valódi idejű, mobil megrendelését vagy megvásárlását – mondja Darmai Gábor.

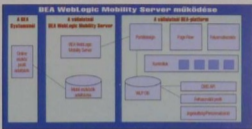
Szolgáltatástámogatás

A másik fontos terület a termék vagy szolgáltatás támogatása. A cégek már eddig is jelenlét beruházásokat hajtottak végre az online support-hoz szükséges infrastruktúra megerősítése érdekében, így csökkentve a működtetési költségeket és növelve a vásárlói elégedeteket. Az ügyfelek többsége azonban általában valódi idejű hozzáférést is igényel a kapott támogatási szolgáltatások információihoz. A BEA WebLogic Mobility Server segítségével olyan önkezelő portálok hozhatók létre, ahol az ügyfelek mobil esztergályon keresztül menedzselhetik szolgáltatási igényüket, ellenőrizhetik a státusukat, illetve egyéb, más tranzakciókat hajthatnak végre.

A mobilmegoldások számos speciális többletfunkciót is kínálnak. Így például a BEA WebLogic Mobility Serverrel al-

potent mobilmegoldások lehetőségek, hogy a szolgáltatások színtereje szabottak legyenek. – A szolgáltatás vagy annak tartalma attól függhet, hogy a megrendelő kiemelkedési, barok, logotikus-vállalati nyomatán, illetve állománytárolás területén érdeklődik-e – ismereti az igazgató.

testüléris áll. A BEA WebLogic Mobility Server segítségével a területen támogatásra teljes körű mobilmegoldások jöhettek létre, olyan szolgáltatási és tartalomjegyzékkel, amely az adott eszközökre optimalizálható. A mobilultránál a Java alapú transformációs motorja állítja elő, és az

A vállalat mobilszolgáltatások másik nagy léte az alkalmazások munkáját segíti. A vállalati intranet, alkalmazási önkiszolgáló portálok és „áryinti-pultok” a munkatársak számára kényes kényes pontokká válnak az üzleti alkalmazások és létfenntartási üzleti információk eléréséhez. Darmai Gábor szerint a gyorsan reagáló, versenyképes vállalatoknak azonban szükségük van a mobil munkaföldmunkára is, hogy valódi időben érjék el a megfelelő üzleti adatokat, akkor is ott, amikor és ahol a döntéseket meg kell hozni, illetve azon az eszközön keresztül, amely éppen rendelkez-

optimalizálta az a végfelhasználói eszközre. Ehhez a készülékek képességeit leírni, folyamatosan és automatizáltan frissítő profil adatbázis használja fel.

– Az alkalmazás egyszerűen kínál platformot webes és mobilalkalmazások számára. A többcsoportos alkalmazások – mint az ügyfél vagy alkalmazási önkiszolgáló rendszerek – fejlesztését és telepítését egy közös frameworkre bízhatja. Olyan környezetet hoz létre, amelyben szorosan együttműködők további eszközökkel – fejti be Darmai Gábor igazgató. ▶

BEA WebLogic Service Delivery Platform

A BEA Systems létrehozott egy platformot a teljes körű telekommunikációs megoldások kiakalmazására és működtetéséhez, a BEA Mobile Service Delivery Platformot, mellyel a BEA WebLogic Mobility Server szorosan szorosan integrálható. Az eszközkkel hang-, kép- és szöveg alapú kommunikációs szolgáltatásokat hozhatunk létre, így telefonhívást, videokonferenciát, SMS-, MMS-üldözést. Ezenkívül elérhető bizottsági, az üzleti információkhoz, lehetővé teszi ezáltal a mobil e-mail küldését, a vállalati alkalmazások elérését. A platform segítségével mobil médiumtartalmak – zenék, játékok, filmek, filmelőzetesek – is elérhetővé válnak.

A platform egy egységés vállalati infrastruktúra alakít ki, mely valamennyi hálózati ponton – mobil-, vezeték nélküli, adal (SDN), internet (IP) és kábelhálózati hálózatok – elérési bizom-

os. A hálózati réteget épülő, következő szinten olyan eszközöket áll rendelkezésre, mellyel rendelvők gyorsan és egyszerűen hozhatnak létre és telepíthetnek valódi idejű, testreszabott, multi-tűzfű és adatszolgáltatásokat. A BEA WebLogic Network Gateway a hálózati eszközökhöz nyújt két interfész-központ, a BEA WebLogic Integration a vállalatonkénti megtehető rendszerre és az alkalmazások integrálja, hogy azokra építse komplex szolgáltatások jöhetnek létre. A BEA integrált J2EE-SIP-IMS alkalmazással, a BEA WebLogic SIP Server pedig megtehető architektúrákat hozhat létre ezek működéséhez. Erre a biztonságot alapra építve a BEA WebLogic Workshop fejlesztésközvetítő és szerveroldali kereskedelmi eszközök alkalmazhatók ki szolgáltatásainak. A BEA-portál terjedéséről, a BEA WebLogic Portallal egyenértékű grafikus felületen hozhatunk létre és men-

déselhetünk portálkövetlenek, melyeken az előkészít szolgáltatásainak a felhasználók számára elérhetővé válnak. A BEA WebLogic Mobility Server azt a szolgáltatásokat, üzleti tartalmakat több esztergályon is – PDA-n, mobiltelefonon stb. – megjeleníthető teszi.

A BEA termékcsaládjával a vállalati informatikai szakterületen nem kell az összes hálózati szinten foglalkozni, feladatok az üzleti igények mind teljesítésével megvalósítása, létezésére lehet. A szolgáltatások teljes körűen megvalósíthatók, azok létrehozását, telepítését, nyilvánosságától kezdve egészen megszüntetésük.

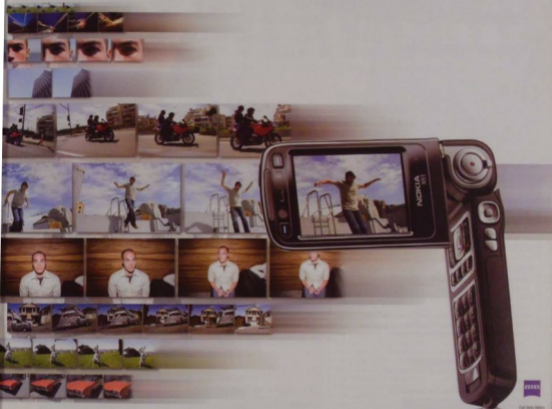
Az információk és ügyfelek három átlátható felületet kapnak, a felhasználói, operatív, valamint a BEA WebLogic Mobility Server portál felületét. A többcsoportos felhasználói portálon keresztül megrendelhető, igénybe vehető a szolgáltatások. Az operatív portálon a szak-

emberek létrehozhatják, újra felhasználhatják a különböző típusú és jogosultsági szolgáltatásokat. A tartalomelértéket és -kezelést egyszerűen beállíthat, engedélyező folyamat, valamint a többlet nem lehetőségei megtehető. Az üzemeltetés ezen kívül azt menedzselheti az előkészít szolgáltatásokat, elő- és jogosultságok szerint irányíthatják felhasználásukat, valamint számos viselkedési gyűjthetnek önmegvalósítható kapcsolaton.

A BEA Mobile Service Delivery Platform előnye, hogy moduláris felépítésű, a vállalatok azok az elemek vásárolják meg, melyekből a számukra szükséges, speciális többleti szolgáltatások kialakíthatók. Így például egy cég VOIP-hálózati összekapcsolhat szolgáltatások, kollaborációs portáljával, így klick-nyit-dial hívások vagy akár konferenciabeszélgetések lehetnek rendezhetőek azokról.

A platform valamennyi eszköze illeszkedik az iparról szabványokhoz, és teljes hálózati, privátok és platformfüggetlenséget biztosít. ■

NOKIA N93

Nokia N93. Életed filmje

A Nokia N93-mal DVD-hez mérhető minőségben rögzítheted életed filmjét és másokkal is megoszthatod a www.nokia.com/thenextstory honlapon. Csak rajtad áll, hogyan folytatódik...

Interneten: www.nokia.hu/n93

Mobilról: mobil.nokia.hu

Nokia Nseries
See new. Hear new. Feel new.

Club
NOKIA
Csatlakozz a Club Nokia-hoz
www.nokia.hu/clubnokia

NOKIA
Connecting People

Micsoda különbség! A HP TÖBB!

HP COLOR LASERJET 2605 SZOROZAT

Bruttó ár: **99 990 Ft-tól**

- 2500 oldalas fekete és 2000 oldalas színes festékkazeták a dobozban
- Akár 10 színes vagy 12 fekete oldalt nyomtat percenként
- HP PCL 6, HP PCL 5e, HP Postscript Level 3 emuláció
- Hálózati, eBúvárolás, kétdoldalas változatokban is kapható, akár fémmemória-órással egybeépítve

HP COLOR LASERJET 3600 SZOROZAT

Bruttó ár: **129 990 Ft-tól**

- 6000 oldalas fekete és 4000 oldalas színes festékkazeták a dobozban
- Akár 17 színes vagy fekete oldalt nyomtat percenként
- Hálózati, eBúvárolás, kétdoldalas változatokban is kapható

A lézernyomtatókhoz járó festékkazeták töltöttsége jelentősen befolyásolja a nyomtató értékét.

Szinte minden HP lézernyomtatóval az első néhány ezer oldalt további kellekany vásárlása nélkül nyomtathatja ki.

Ez jelentősen több, mint a hasonló árú nyomtatók többségénél.

A teljes töltésű HP festékkazetákkal akár a nyomtató vételárát is lenyomtathatja.

A HP többet ad!

Akciós ajánlat:

2006. szeptember 30-ig minden HP Color LaserJet 2605 és 3600 sorozatú nyomtatóhoz egy díjnyertes formatervezésű HP szkennert adunk ajándékként*

A feltüntetett termékeket működés közben is kipróbálhatja forgalmazó partnereinknél:

BUDAPEST: Euro One Számítástechnika Zrt., Ürög utca, 50-52., 1-469-6350 | HPWorld Budapest (Euro-Computer Kft.), Bunkár Béla utca 18., 1-381-0750 | B-Copy Plus Kft., Várday utca, 46-48., 1-311-1899 • DEBRECEN: Lászlók Könyv- és Irodalmi Kereskedelmi Rt., Széchenyi utca 18., 52-502-490 • GÖDÖLLŐ: Euro Line 2000 Kft., Székely utca, 2., 28-418-825 GYŐR: Hoz Kft., Bunkár Béla utca 5., 96-510-060 • KAPOSVÁR: SP Kft., Bethlen tér 3., 82-511-560 • MISKOLC: Computer Press Kft., Székely utca, 79., 46-301-080 | Professional Miskolc Kft., Kőrös utca, 37., 46-411-079 • NYIRÉGHÁZA: Materiaszt Computer Technika Kft., Bercsényi utca, 4., 42-414-244 • SOPRON: Master Office Kft., Kőszegi utca, 5-7., 99-506-166 • SZÉKES: Win Investor Rt., Eötvös Utcai Helyi Kereskedelmi Központ utca 3., 56-413-084

Klikkeljen: www.hp.hu/ljtertek

©2006 Hewlett-Packard Development Company, L.P. Minden jog fenntartva. A feltüntetett árak közzétett árak. Az aktuális árak a www.hp.hu weboldalon találhatóak. A termékfajta opcionális tartozékokat is tartalmazhat. A színes lézernyomtatók festékkazetáinak kapacitását a HP - nem az átlagos - szabvány hiányában - saját mérési alapján adja meg. A forgalmazók, a színes lézernyomtatók 35-ös fedelhatárig írott dokumentumok nyomtatási fedelhatárait. A hálózati kapacitást a nyomtatók dokumentumok változó fedelhatárainak függvényében. *A HP nem garancia, hogy minden megvásárolt termékük ártalmatlan helyen elérhető az akció, kapható vásárlás után azonnal a kereskedőnél.